

JAK URZĄDZIĆ OGRODY SZCZYTNICKIE?

Załączniki do raportu z konsultacji społecznych

ZAŁĄCZNIK 1 – NOTATKA Z E-SPOTKANIA

13.09.2022 r., 17:30–19:00

Wprowadzenie

E-spotkanie konsultacyjne odbyło się 13 września 2022 r. (wtorek) za pośrednictwem platformy ZOOM. Spotkanie było transmitowane na YouTube oraz [stronie internetowej konsultacji we Wrocławiu](#). Wzięło w nim udział 7 mieszkańców i mieszkanek Wrocławia. Nagranie spotkania jest dostępne w serwisie [YouTube na kanale Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich](#).

Spotkanie rozpoczęła prezentacja multimedialna przedstawicielek i przedstawicieli pracowni 3XA oraz A+F (Łukasz Reszka, Maciej Kowaluk, Amelia Czubiel-Kocjan, Jakub Klimowicz, Andżelika Kuśmierczyk-Jędrzak, Filip Jędrzak). Następnie osoby obecne na spotkaniu zgłosiły swoje komentarze do projektu i zadały pytania.

W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele i przedstawicielki Wrocławskich Inwestycji (Marcin Ruchniak, Piotr Bujnowski), Zarządu Zieleni Miejskiej (Jacek Mól) oraz Biura Zrównoważonej Mobilności (Monika Ziemiańska). Spotkanie było prowadzone przez pracownika Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich (FEPS) – Jana Chrzana.

ZESTAWIENIE OPINII

(Zachowano pisownię oryginalną.)

L.p.	Opinia
1	Wniosek, by ulica 8 maja stała się ulicą wewnętrzną – w związku z budową Alei Wielkiej Wyspy. Takie rozwiązanie ułatwiłoby mieszkańcom i mieszkankom ulicy parkowanie.
2	W projekcie należy unikać wycinek niesanitarnych.
3	Żadnych wycinek na diskutowanym terenie.
4	Zachować działki istniejące na terenie Ogrodów Szczytnickich.
5	Część terenu można przeznaczyć na ogród społeczny, zarządzany we współpracy z osobami odpowiedzialnymi za ogród społeczny działający przy Czasoprzestrzeni (Zajezdnia Dąbie).
6	Teren musi być dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi i poruszających się na wózkach.
7	Należy zadbać o bioróżnorodność projektowanego terenu.
8	Pytanie o funkcje proponowanego budynku użyteczności publicznej na terenie Ogrodów Szczytnickich.
9	Pytanie o możliwość zachowania istniejących szklarni.
10	Pytanie o osoby i instytucje odpowiedzialne za ostateczną decyzję dotyczącą projektu.
11	Pytanie o możliwość przedstawienie etapowania inwestycji.

ZAŁĄCZNIK 2 – NOTATKA ZE SPOTKANIA

15.09.2022 r. (czwartek), 17:30–19:00

Wprowadzenie

Spotkanie konsultacyjne odbyło się 15 września w Czasoprzestrzeni (ul. Tramwajowa 1-3). W spotkaniu wzięło udział 15 mieszkańców i mieszkanek Wrocławia, a prowadzone było ono przez przedstawiciela i przedstawicielkę Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich - Jana Chrzan i Karolinę Walko. Podczas spotkania projektanci i projektantki z pracowni 3XA oraz A+F (Łukasz Reszka, Maciej Kowaluk, Amelia Czubiel-Kocjan, Jakub Klimowicz, Andżelika Kuśmierczyk-Jędrzak, Filip Jędrzak) zaprezentowali koncepcję projektu zagospodarowania przestrzeni Ogrodów Szczytnickich oraz odpowiedzieli na pytania i komentarze osób obecnych na spotkaniu.

W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele i przedstawicielka Wrocławskich Inwestycji (Marcin Ruchniak, Piotr Bujnowski, Monika Ziemiańska), Ewa Partyka reprezentująca Zarząd Zieleni Miejskiej oraz przedstawiciel firmy Banimex (wykonawca Alei Wielkiej Wyspy) – Tomasz Czajka. W spotkaniu wzięli udział również przedstawiciele i przedstawicielki Rady Osiedla Biskupin–Sępolno–Dąbie–Bartoszewice.

Podczas spotkania pojawiła się rekomendacja, by przedłużyć czas trwania konsultacji i/lub zorganizować dodatkowe spotkanie konsultacyjne.

ZESTAWIENIE OPINII

l.p.	Opinia
1	Należy ograniczyć realizacje nawiązujące do modernizmu i projektu zagospodarowania WUWY.
2	Należy nawiązać do zagospodarowania Parku Szczytnickiego, na przykład poprzez zachowanie naturalnych nawierzchni ścieżek.
3	Zadbać o dostępność nawierzchni ścieżek dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi.
4	Uniknąć nawierzchni, które ułatwiają jazdę na deskorolce, rolkach i tym podobnych.
5	Nie stosować w realizacji betonu i asfaltu.
6	Trawniki ozdobne należy zastąpić łąkami kwiatnymi i nasadzeniami krzewów preferowanych przez ptaki.
7	Dobrą inspiracją dla projektu może być realizacja przy skrzyżowaniu ulic Paderewskiego i Mickiewicza.
8	Należy unikać ubitych ścieżek.
9	Nie należy stosować nawierzchni terraway.
10	Zastąpić nasadzenia platanów nasadzeniami drzew innych gatunków, np. lip i klonów.
11	Należy zwiększyć ilość nasadzeń drzew owocowych i krzewów.

12	Wprowadzić do projektu wodę, np. tężnię, kaskady wodne lub realizacje inspirowane projektem "Dotleniacza" Joanny Rajkowskiej.
13	Wprowadzić do projektu miejsca zbioru kompostu i obornika.
14	Uzupełnić pas zieleni między ulicami 8 maja i aleją Wielkiej Wyspy, aby ograniczyć hałas który będzie generować aleja Wielkiej Wyspy.
15	Propozycja, by wprowadzić do projektu możliwość ufundowania małej architektury (np. ławek) przez osoby fizyczne.
16	Natężenie projektowanego oświetlenia nie powinno przekroczyć 3000 Kelvinów.
17	Projektowane oświetlenie powinno być oświetleniem żółtym - nie białym.
18	Należy zachować i utrzymać istniejące na terenie działki.
19	Opracować system podlewania roślin.
20	Oddzielić parking przy ul. Mickiewicza od Ogrodów Szczytnickich tak, by uniemożliwić wjazd na teren Ogrodów samochodem.
21	Zadbać o bioróżnorodność w projektowanym zagospodarowaniu.
22	Zrealizować miejsce do ćwiczeń dla dorosłych - nie za blisko Alei Wielkiej Wyspy i z różnorodnymi urządzeniami.
23	Wprowadzić do projektu bulodrom.
24	Place zabaw i siłownie terenowe powinny znajdować się w cieniu.
25	Zrezygnować z nowych budynków na terenie Ogrodów Szczytnickich.

26	Ująć w projekcie realizację toalet publicznych.
27	Na terenie Ogrodów Szczytnickich zrealizować ścieżki edukacyjne poświęcone lokalnej faunie i florze oraz bioróżnorodności.
28	Zadbać o oświetlenie ścieżek.
29	W projekcie powinna znaleźć się dostępna dla wszystkich łąka lub polana.
30	Należy zwiększyć liczbę miejsc na siłownię plenerowe - tak, aby urządzenia znajdowały się w różnych miejscach terenu.
31	Urządzenia do ćwiczeń można zrealizować w zachodniej części terenu.

ZAŁĄCZNIK 3 – NOTATKA ZE SPACERU KONSULTACYJNEGO, 22.09.2022 r. (czwartek), 17:30–19:30

Wprowadzenie

Ostatnim spotkaniem w ramach konsultacji projektu Ogrodów Szczytnickich był spacer konsultacyjny po terenie objętym projektem. Spacer rozpoczął się o godz. 17:30 i trwał dwie godziny. Zaczął się na parkingu przy ul. Mickiewicza, skąd grupa udała się na południe, wzdłuż zachodniej granicy terenu, następnie przeszła obok budynku mieszkalnego, leżącego na obszarze przyszłego parku, i dotarła na teren starego kompostownika i ogródków działkowych. Następnym punktem były opuszczone szklarnie oraz stary budynek magazynowy. Ostatni odcinek

spaceru obejmował obszar na północ i północny zachód od szklarni. Spacer zakończył się w miejscu rozpoczęcia – na parkingu przy ul. Mickiewicza.

Najdłuższym przystankiem na trasie spaceru był na co dzień zamknięty teren ogródków działkowych. To ważne miejsce na mapie Ogrodów Szczytnickich może w przyszłości zyskać nowe funkcje, będąc na przykład otwartym ogrodem udostępnionym dla okolicznej społeczności. Zarząd Zieleni Miejskiej może wypracować we współpracy z lokalnymi partnerami nowy pomysł na to miejsce.

Spacer prowadzili przedstawiciele pracowni A+F oraz 3XA (Amelia Czubiel-Kocjan, Jakub Klimowicz, Andżelika Kuśmierczyk-Jędrzak, Filip Jędrzak) przy wsparciu przedstawiciela i przedstawicielki Fundacji na Rzecz Studiów Europejskich: Jana Chrzana i Karoliny Walko.

W spacerze wzięło udział 18 mieszkańców i mieszkank Wrocławia. Obecni byli również przedstawiciele spółki Wrocławskie Inwestycje (Marcin Ruchniak, Piotr Bujnowski), przedstawicielka Zarządu Zieleni Miejskiej (Ewa Partyka) oraz reprezentant firmy Banimex - Tomasz Czajka. Wzięli udział również przedstawiciele i przedstawicielki Rady Osiedla Biskupin–Sępolno–Dąbie–Bartoszewice.

ZESTAWIENIE OPINII

l.p.	Opinia
1	Należy unikać jakichkolwiek wycinek na terenie Ogrodów Szczytnickich i zachować istniejące poszycie.
2	W projekcie można ująć zrealizowanie wiat - otwartych, zadaszonych przestrzeni, w których można zorganizować na przykład urodziny dziecka czy sąsiedzkie spotkania.

3	Pilotażowo można otworzyć bramę i udostępnić przejście przez ogródki działkowe.
4	We współpracy z osobami, które obecnie dzierżawią ogródki działkowe na terenie zarządzanym przez ZZM, można stworzyć otwarte ogrody, z których będzie mogła korzystać lokalna społeczność.
5	Należy wypracować nowy model zarządzania ogródkami działkowymi na terenie Ogrodów Szczytnickich. ZZM powinien we współpracy z lokalnymi partnerami wypracować nowe modele zarządzania przestrzenią, otworzyć ją na nowe funkcje, na przykład otwarcie pasieki i uprawy. Taka przestrzeń mogłaby łączyć funkcje środowiskowe, ekologiczne i rekreacyjne. To duży potencjał, który może zostać zrealizowany dzięki współpracy ZZM i lokalnej społeczności.
6	Ważne, by wybrać gospodarza - osobę odpowiedzialną - za dbanie i animowanie przestrzeni działek.
7	Oryginalne, zachowane ścieżki wyłożone kamieniami należy zachować i unikać wyjmowania i układania kamieni od nowa.
8	Należy zadbać o utrzymanie krajobrazowych walorów oryginalnych ścieżek, przy jednoczesnym ułatwieniu korzystania z nich.
9	W planie nasadzeń należy ująć nasadzenie hortensji i rododendronów - jako roślin niewymagających dużego nasłonecznienia.
10	Pytanie o finansowanie inwestycji i uzależnienie jej od czynników politycznych. Pojawiła się obawa, że konsultacje projektu Ogrodów

	Szczytnickich są działaniem związanym ze zbliżającymi się wyborami samorządowymi.
11	Pytanie o termin realizacji projektu Ogrodów Szczytnickich.

ZAŁĄCZNIK 4 – OPINIE NADESŁANE PRZEZ E-FORMULARZ

Pytanie 1

Jakie funkcje, Twoim zdaniem, powinien pełnić omawiany teren?

I.p.	
1	<ul style="list-style-type: none">• Rekreacyjne.• Możliwości spotkań pod na wolnym powietrzu oraz także pod zadaszeniami.• Umożliwiające gimnastykę na wielu urządzeniach do tego przeznaczonych i opracowanych przez profesjonalistów.• Spotkań na zachowanych ogrodach działkowych (istniejących) otwieranych w określonych porach i dostępnych wtedy dla mieszkańców.
2	Między innymi zawarte w projekcie nr 448 WBO 2019 https://www.wroclaw.pl/budzet-obywatelski-wroclaw/projekty-2019/projekt,id,448 Funkcje w szklarniach: <ul style="list-style-type: none">• Mikrostanowiska pod dzierżawę dla uprawy warzyw i ziół• Uprawa kwiatów oraz kwaciarnia• Ogólnodostępna przestrzeń wraz z kawiarnią oraz jadłodajnią bazującą na produkcji rolnej Szklarni Miejskich• Przestrzeń edukacyjno-rozrywkowa• Przestrzeń na działalność konferencyjno-impresową
3	Rekreacyjna, powinna być połączeniem części parku szczytnickiego tak, aby można było pomiędzy nimi swobodnie spacerować. Najlepiej z możliwością zatrzymania się na kawę lub na plac zabaw
4	Powinno to być teren dostępny dla wszystkich, teren spacerowo-rowerowy

5	<p>W propozycjach projektu Ogrodów Szczytnickich nie przedstawiono pomysłu stworzenia stawu sztucznie wykopanego, jako niezbędnego akwenu zabezpieczającego możliwość sztucznego nawadniania roślinności w razie suszy, bez konieczności korzystania z ujęć MPWiK, co uważam za błąd. Następnym kontrowersyjnym tematem jest obręb położony w południowo-zachodniej części terenu objętego projektem, czyli istniejące ogródki działkowe, a nie pozostałości po nich. Obecni ich użytkownicy z całą mocą i stanowczością deklarują chęć użytkowania ich dziś i w dalszej perspektywie czasowej. Co ważne, mają aktualną dzierżawę tych terenów, podobnie jak dzierżawcy budynku mieszkalnego położonego w centralnej części Ogrodów Szczytnickich, co może oznaczać, że jeżeli dzierżawa budynku mieszkalnego może trwać, to dzierżawa ogródków działkowych również może trwać. Niestety niektórzy decydenci temu zaprzeczają nie podając różnicy prawnej między tymi dzierżawami. Dla mieszkańców Sępólna i Biskupina jest niezrozumiałym dlaczego poinformowanie mieszkańców o konsultacjach dotyczących "Ogrodów Szczytnickich" były rozpowszechniane przez fundację która zrobiła to w sposób minimalistyczny.</p> <p>Dlaczego decydent nie zdecydował się na rozpowszechnienie tych informacji przez telewizję i radio? Są to możliwości bezpłatne.</p> <p>ZNIKOMA LICZBA MIESZKAŃCÓW ZOSTAŁA POINFORMOWANA. OCZEKUJEMY ŻE KONSULTACJE BĘDĄ POWTÓRZONE!</p>
6	<p>Ma być tym, jak go nazwaliście - czyli OGRODEM. A jak OGRODEM, to zgodnie z DEFINICJĄ OGRODU, oczekuję, że znajdą się tam:</p> <ol style="list-style-type: none">1. TRAWY OZDOBNE wszelkiego rodzaju (jak np. Ostnica japońska, Trawa Pampasowa czy Rozplenica szczecinkowata,),2. RABATY I KLOMBY Z KWIATAMI,3. DRZEWA OZDOBNE (jak np. Wierzba Japońska, Klony japońskie, Sumak tiger eyes, Magnolia, judaszowiec)4. ŻYWOPŁOTY zielone i czerwone czy choćby5. OGRÓD RÓŻANY z RÓŻANĄ PERGOLĄ (podobnie jak mają Szczecin czy Rzeszów). <p>OGRÓD, to także MIEJSCE, które zachwyca PIĘKNEM nie tylko w ciepłe dni, ale i w te JESIENNO-ZIMOWE. Dlatego wypada, aby w taki chłodny okres znaleźć tam można było:</p> <ol style="list-style-type: none">7. ŁADNE IGLASTE - Świerk srebrny czy niebieski, sosna czarna czy himalajska, metasekwoja albo świerk białobok, araukaria czy daglezia.8. ZIMO-ZIELONE LIŚCIASTE – tu nie znam nazw. Ale podróżując po Europie widywałam nieraz przy blokach ok. 2, 5 metrowe

	<p>ciemno-zielone drzewa liściaste, których bujne liście pomimo silnych mrozów wcale nie opadają).</p> <p>I takie właśnie FUNKCJE ma PEŁNIĆ ten OGRÓD:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zachęcać do wejścia innością,2. Zachwycać kolorami,3. Odznaczać się symetrią,4. Mieć ład i harmonię5. Pozwolić odetchnąć psychicznie.6. I żeby był piękny w każdą z 4 pór roku.
7	<p>Przede wszystkim funkcje rekreacyjne i zielone. Nie powinno się tam stawiać wielu gastronomii, ponieważ takie już istnieją w obrębie wielkiej wyspy. Należy jak najmniej ingerować w zieleń, by nie dopuścić do odwodnienia Wrocławia.</p>
8	<p>Rekreacyjna, ale tylko dla LOKALNEJ społeczności</p>
9	<p>Funkcja rekreacyjni społeczna.</p> <p>Siłownia na dworze.</p> <p>Ogród społeczny.</p> <p>Miejsce na spotkania sąsiedzkie. Stoły, ławki z grillami do użytku sąsiadów.</p>
10	<p>Rada Osiedla Zacisze-Zalesie-Szczytniki we współpracy z Radą Biskupin-Sępólno 3 lata temu składała wniosek o zagospodarowanie tego terenu jako rozszerzenie Parku Szczytnickiego jako następny element Ogrodu Japońskiego - stworzenie Ogrodu Japońskiego. Przedstawiona koncepcja ogólnie jest bliska tym złożonym wnioskom, ale można nadać mu bardziej wyrazisty charakter.</p>
11	<p>Las miejski.</p>
12	<p>Rekreacyjne, spacerowe</p>
13	<p>Dzika przyroda</p>
14	<p>Teren powinien pełnić funkcję rekreacyjną. Park z wydzielonymi przestrzeniami do uprawiania sportów (np siłownia na świeżym powietrzu, boisko do piłki plażowej) oraz przestrzeni przystosowanych dla dzieci.</p>
15	<p>Sportowo-rekreacyjną</p>
16	<p>Ścieżki edukacyjne/ dotyczące ogólnie zieleni: kwiatów, drzew, krzewów, owadów, łąk kwietnych i ich znaczenia w dobie zmian klimatu, jak oszczędzać wodę, jak nie zanieczyszczać środowiska . Gdzie żyją płazy, małe zwierzęta, których jest tam dużo: kuny, lisy, bobry, sarny - żyjących na tym terenie...ogólnie z przyrodą na TY. Polana rekreacyjna, las miejski jak obecnie tworzy się na zachodzie Europy. Ten jest praktycznie gotowy i nie należy tego zmieniać w</p>

	znaczącym stopniu. Wystarczy duże sprzątanie i kilka ścieżek, kubłów na śmieci, WC, kilka miejsc małej gastronomii. Zieleń, która tam jest jest niespotykana i bardzo bym chciała, aby tak zostało. FUNKCJA GŁÓWNA TLEN i oddech, aktywność dla biegaczy, rowerzystów, seniorów czy dzieci oraz całych rodzin.
17	Jako naturalne poszerzenie parku szczytnickiego teren powinien mieć charakter rekreacyjny z uwzględnieniem atrakcji dla dzieci w różnym wieku.
18	Funkcje rekreacyjne z zachowaniem części z działkami.
19	Edukacyjne z zachowaniem unikatowej roślinności. Mała gastronomia czy nadmierne rozbudowywanie części rekreacyjnych nie jest konieczne - park obfituje w polany, boisko powinno spełniać swoją rolę, w pobliżu są już kawiarnie (np wuwa cafe) oraz restauracje w obrębie ul. Partyzantów.
20	rekreacyjne, sportowe
21	<p>W mojej opinii (mieszkanka, nauczycielka, mama) bardzo potrzebujemy we Wrocławiu miejsca, w którym prowadzono by żywą edukację dotyczącą żywności: jak powstaje, skąd pochodzi. Brakuje mi we Wrocławiu miejsc, które widziałam w Londynie, Berlinie - farmy miejskiej. Miejsca, w którym wytwarzana była żywność, żyłyby zwierzęta (w dobrych warunkach). Dzieci i wielu dorosłych nie wiedzą, jak rosną warzywa. Niektórzy nigdy nie siali, nie sadzili, częściej widzą żyrafę, niż krowę.</p> <p>Jestem pewna, że takie miejsce cieszyłoby się dużym zainteresowaniem. Za chwilę otwarta zostanie farma dyniowa w niedalekiej lokalizacji (farma tylko z nazwy), sądzę, że nie będą narzekać na frekwencję.</p> <p>Podoba mi się idea rekreacji, jednak jako nauczycielka apeluję o miejsce, w którym można poczuć, dotknąć, pogrzebać w ziemi na większą skalę, niż przyszkolne ogródki.</p>
22	
23	Tężnia solankowa powinna być
24	Rekreacyjną i przyrodniczą
25	Przyrodniczą - na tym terenie znajduje się wiele cennych gatunków drzew i roślin.

26	<p>Powiększenie terenu Parku szczytnickiego.</p> <p>Oddzielenie i bufor w stosunku do AWW, który nieuchronnie zwiększy ilość samochodów w pobliżu.</p> <p>AWW powinna mieć od strony parku ekrany. Ale zielone ekrany obrośnięte bluszczem lub winobluszczem.</p> <p>Należy skoncentrować się na zieleni i to różnorodnej.</p> <p>Ograniczyć wszelkiego typu trwałe budowle (rekonstrukcja, czy remont szklarni), budynki aktywności społecznej.</p> <p>W pobliżu jest bardzo wiele obiektów o tego typu funkcjach.</p> <p>Np. zajezdnia, WUWA, Hala Stulecia z otoczeniem.</p> <p>Można wprowadzić nowe inne atrakcje związane z zielenią.</p> <p>Np. posadzić duży labirynt z zieleni. Będzie z czasem dodatkową atrakcją Parku.</p> <p>Ten obszar jest w dzielnicy i tak uprzywilejowanej w zieleni na tle innych dzielnic Wrocławia.</p> <p>Pozostawienie w maksymalnym zakresie obiektów sportowych (boiska itp.)</p> <p>Pozostawić kompostowanie na miejscu. Ze względów pragmatycznych.</p> <p>(Wożenie liści z całego parku gdzieś daleko). I ze względów dydaktycznych dla młodych Wrocławian.</p>
27	<p>Funkcje rekreacyjną W planach powinien być uwzględniony niezagospodarowany teren zielony między ulicą 8 Maja a Aleją Wielkiej Wyspy</p>
28	<p>Teren rekreacyjny z bardzo dużą ilością zieleni. Drzewami i krzewami owocowymi (głogi, róże parkowe, jarzębiny, kaliny, derenie, leszczyny itp.)</p>
29	<p>Funkcja rekreacyjna przede wszystkim, ale plac zabaw (najlepiej w jak najbardziej naturalnej formie) z pewnością przyda się w tej części parku, bo teraz tego tam brakuje.</p> <p>Funkcja izolacyjna od AWW.</p>
30	<p>rekreacyjne i edukacyjne</p>

31	<p>FUNKCJE:</p> <ul style="list-style-type: none">• utworzyć miejsce spotkań między SP 45 a kościołem a nie w centralnej części nowego zagospodarowania• punkty gastronomiczne lokować na obrzeżach a nie w centralnej części nowego zagospodarowania• miejsce do ćwiczeń : kilka miejsc a nie jedno ze względu na mieszkańców akademików , którzy również będą korzystać. Najlepiej urządzenia rozproszone po terenie• miejsce do ćwiczeń nie za blisko drogi• zrezygnować z budynków wewnątrz terenu zieleni nowego zagospodarowania <p>STYLISTYKA:</p> <ul style="list-style-type: none">• mniej „MODERNIZMU” a więcej nawiązań do wyglądu Parku Szczytnickiego (zachowanie nawierzchni naturalnych). Sprzeciw wobec wizualizacji przedstawionych na konsultacjach• NIE nawiązywać do realizacji i pomysłów małej architektury i betonowania drzew na WUWI-e i w okolicy kawiarni WUWA• dobra inspiracja ul. Paderewskiego / ul. Mickiewicza (51.114275, 17.088887)
32	<p>powinien być buforem pomiędzy AWW i Mickiewicza i dopełnieniem Parku Szczytnickiego w zakresie bioróżnorodności (której tam brakuje). Powinien stanowić enklawę dzikości i "wyczesania" Parku Szczytnickiego. Ostoje mniejszych zwierząt nieniepokojoyonych przez opancerzonych rowerzystów, panie na obcasach i "Jasiów", którym wszystko wolno. Powinien posiadać część typowo ogrodową, zgodnie z nazwą, np. ogród społeczny z prawdziwego zdarzenia. Ogród ten powinien być na noc zamykany. Istniejące ogródki działkowe również powinny pozostać jako część przy społecznym ogrodzie. Niezbędna jest też funkcja społeczna w postaci miejsc zadaszonych do organizowania kameralnych spotkań rezerwowanych w godzinach "od-do". Miejsca te mogłyby powstać koło ogrodu społecznego tak aby ich nie zasiedlili na stałe lokalni kloszardzi. Potrzebna jest rozległa polana, taka jak istnieje w Parku Szczytnickim od strony ul. Witelona. Idealnie, gdyby pojawiła się woda w postaci przyjaznego dla żab i kaczek oczka lub czegoś w stylu "dotleniacza" na pl. Grzybowskiem w Wawie</p>
33	<p>Teren powinien pełnić funkcje parkowo-rekreacyjne, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni dla dzieci. Dobrze, że zaplanowano powstanie placu zabaw, jednak na wizualizacjach wygląda on na zbyt mały.</p>

34	<p>Wiele funkcji. To duży teren. Wypoczynek i spacer dla seniorów. Rozrywka dla dzieci (place zabaw) i młodzieży (skatepark?) Odpoczynek dla rodziców - zadaszona przestrzeń, bez ścian, z WiFi i gastronomią (Foodcort a nie foodtracki czy stała jedna gastronomia) Ogród społeczny na terenie starych ogródków Miejsce prezentacji sztuki w przestrzeni społecznej (rzeźba?) Budynek z salami do jogi, innych aktywności ruchowych, świetlica Kino plenerowe Mini scena koncertowa (aktywności lokalne dla osiedli graniczących oraz dla odwiedzających turystów z innych części miasta (coraz lepsze skomunikowanie ze wzgl na nową trasę) i Polski (Hala, Fontanna, Park)</p>
35	<p>Funkcje relasacyjne oraz edukacyjne.To przepiekny teren, który należy pozostawić w obecnej formie.Należy go tylko uporządkować, bez zbędnej interwencji i wycinek.</p>
36	<p>Postuluje jako uczestnik konsultacji o pozostawienie 70 procent tzw. dzikiej przyrody. Nie ma już nigdzie takich miejsc i jeśli wiele roślin zostanie wyciętych, choćby tuj w przerośniętych donicach miejsce to na zawsze straci swój klimat, a ten projekt okaże się kolejnym chwilowo modnym miejscem na mapie miasta jakich wiele w całym kraju. Tuje wrosły już w to miejsce i tworzą naturalne schronienie dla małych zwierząt. Tuja , która przerosła rozwali donicę i wrośnie w ziemię, przyroda lepiej radzi sobie bez nas. Przede wszystkim należy uporządkować teren z gruzu, szkła i odpadów, a następnie zabierać się za wycinki. Większość roślin się obroni. Część użytkowa - powinna być obsadzona drzewami owocowymi, krzewami owocowymi typu czarna, czerwona porzeczka, agrest, aronia jeżyna ,borówki , czarny bez, ligustry, rokitnik, dzika róża, berberysy , kaliny, śliwa tarnina, jarzębinogrusze itp. oprócz pięknych liści, cieszą oko owocami i są też schronieniem dla ptaków, które są naturalnym sprzymierzeńcem w parkach, jeśli chodzi o owady i szkodniki. CZĘŚĆ OZDOBNA-powinna uwzględniać hortensje różne odmiany, z przewagą odmiany bukietowej, która w tym rejonie dorasta nawet do 3 m. Potrzebuje ziemi kwaśnej, cienia i wilgoci. Wiele zakątków w stanie obecnym oferuje idealne warunki do hortensji, w tym pnących, które są świetnym schronieniem dla ptaków. W tej części powinny być też krzewuszki, łąki pożyteczne dla owadów, motyli i ptaków. Łąki kwiatne z prawdziwego zdarzenia, nie same chwastowiska. Krzewy kwitnące . winobluszcz, bluszcz, winorośl japońska, POSADZIĆ</p>

WIĘCEJ LIP DROBNOLISTNYCH. dla pszczoł., czeremchy, robinia akcyjowa, wierzba, dąbrówkę rozłogową. Powinny być też ule, ale żeby było bezpiecznie na terenie ogrodów działkowych i ogrodu społecznego, w okolicy muszą znaleźć się rośliny miododajne. Można umieścić ule np. na domku działkowym, z zielonym dachem, aby ograniczona liczba osób miała dostęp do uli.

Należy pozostawić również trawiastą polanę dla wszystkich użytkowników. W takiej części powinna znaleźć się woda: kaskada, fontanna itp. w obiegu zamkniętym. CZEŚĆ DZIKA I NA TO ZWRACAM SZCZEGÓLNĄ UWAGĘ. Wielu uczestników konsultacji podkreślało, że chcemy aby dzikość pozostała w 70-80 procentach. Ta dzikość stwarza niepowtarzalny klimat w centrum dużego miasta i różni się od wszystkich wrocławskich parków. Przez przypadek mamy do czynienia z fenomenem, który zrodził się przez czysty przypadek. Tutaj proszę zostawić kręte, nieoczywiste ścieżki "krzywe" drzewa, pokrzywiska dla motyli i wszystkie rośliny, które tam obecnie rosną, nawet stare tuje, które są już obecnie starymi drzewami wyglądają niezmiernie. NIE NALEŻY WYCINAĆ POD ŻADNYM POZOREM drzew, które rosną w skupiskach, a pomiędzy nimi są betonowe słupki. Wystarczy je uprzętnąć, nie wrastają w drzewa jak to zostało przedstawione na konsultacjach. Nawet jeśli jest tu kilka krzywych drzew to jest to ich urok. Tutaj powinno znaleźć się oczko wodne, stawik dla małych gadów i płazów. Ważne na tym terenie byłoby użycie w latarniach, które powinny być rzadko rozmieszczone - w miarę naturalne światło, nie modne obecnie i agresywne. Miejsce powinno być podzielone na strefy dla rodziców z dziećmi i dla starszych użytkowników, gdyż nie każdy potrafi wypoczywać w otoczeniu dzieci. Plac zabaw powinien być ograniczony do minimum. Plac zabaw świecą pustkami. Tutaj powinna bardziej znaleźć się ścieżka edukacyjna dla dzieci, to idealne miejsce z niespotykaną nigdzie we Wrocławiu zielenią jest jakby ukłonem w stronę projektu, gdzie można uczyć dzieci kontaktu z przyrodą. Sama różnorodność roślin wraz z opisami poszczególnych gatunków w zabawny, edukacyjny sposób. Altana dla dzieci lub szałas dla maluchów np. na polanie. Miejsce w odtworzonej szklarni pod dachem na wszelkiego rodzaju imprezy. Odtworzone szklarnie należałoby obsadzić winoroślą japońską, która rośnie tuż przy szklarni pokazanej na konsultacjach. Spektakularna, przepięknie się przebarwia, ma okazałe liście, czyli idealny klimat i już tam jest. APELUJEMY o to, aby oryginalne ścieżki brukowe były pozostawione tak jak wyglądają obecnie. NIE NALEŻY

ICH PRZEBUDOWYWAĆ, gdyż tracą swój niepowtarzalny charakter. Należy oczyścić te drogi i uzupełnić braki, wszak Wrocław ma na składach mnóstwo takowej kostki, która została rozebrana pod asfalt. Szczególnie zwracam się do Pani PLANISTKI, która nie ma sentymentu do historii, uroku i niepowtarzalność, na którą zwrócili uwagę wszyscy uczestnicy spaceru. Nie każda droga musi być dla matek z dziećmi, czy dla inwalidów, to może być ścieżka dla romantyków, ludzi ceniących sobie spokój, z dala od zgiełku dzieci w wózkach, na rowerkach. W planie jest wiele ścieżek te drogi prosimy pozostawić dla takich jak my. Ludzi ceniących sobie święty spokój i kontakt z naturą. W pobliżu brukowanej drogi rośnie szpaler cydru libańskiego, który jest obecnie podcinany przez kogoś kto wycina zdrowe gałęzie. Gałęzie leżą na stertach tzw. gałęziówki. Proszę o przyjrzenie się sprawie, gdyż to niesamowite okazy, które wpisane w ten projekt będą jego mocną stroną. Ławki powinny być na wzór Parku Oliwskiego w Gdańsku fundowane przez osoby prywatne dla żony, męża, z okazji rocznicy, z okazji urodzin dziecka itp. Wzór powinien być wykonane drewna lub tworzywa odpornego na warunki klimatyczne, ale nie z betonu, cementu i powinny wpisywać się w krajobraz. Projekt modernistyczny nie interesuje okolicznych mieszkańców i TO JUŻ BYŁO. m.in przy Bernardyńskiej. Żadnych traw typu rozplenica japońska, mamy swoje, tutejsze rośliny rosnące na tym terenie i należy je wykorzystać do tego celu. Kubły na śmieci, toalety nie powinny "krzyczeć". Mają wpisywać się w zieleni, Ściana dla budek dla języków, karmniki dla ptaków na drzewach, które mogą stać się elementem ścieżki edukacyjnej dla dzieci i nie tylko. W parku oprócz placu dla dzieci, powinna znaleźć się też ścieżka zdrowia dla dorosłych, czyli urządzenia do ćwiczeń - w cieniu nie w upalnym słońcu. Zmiany klimatyczne należy brać poważnie pod uwagę. Dlatego też pozostawienie naturalistycznego parku daje cień, wilgotność, chłód, gdzie będzie chciało przychodzić mnóstwo osób. W takim środowisku roślinom nie groźne zmiany klimatu i susza. Gastronomia - powinno znaleźć się kilka mniejszych punktów, zamiast jednego dużego. To daje ludziom wybór czy chcą pizzę, czy tajskie smaki lub napić się kawy i zjeść ciastko. Dobrym przykładem jest cudowne miejsce w Krakowie, wśród starych drzew, w zieleni stoi kilkanaście alternatywnych maleńkich barów, które oferują różnorodność. Miejsce to jest zaraz obok Błoni - AL. 3-go Maja przy AC HOTEL BY MARIOT KRAKÓW. Miejsce prestiżowe i nie wstydzi się obok takiego sąsiedztwa, a wręcz przeciwnie. Jedna restauracja

	<p>wskazana na Polanie jest powtarzalna jak restauracja przy Hali Stulecia i nie daje gwarancji, że pójdzie tam przeciętny Kowalski, chyba że tworzymy kolejne miejsce do spotkań wrocławskich elit. Mamy już w pobliżu drugie po Hali takie miejsce SOFA przy kortach. Teraz coś dla normalnych ludzi rodzin, seniorów, studentów. Może to być pod jednym dachem w formie food court. Ciekawy budynek, z wieloma lokalikami. To również na przyszłość daje możliwość rotacji, a nie bankructwa w przypadku jednego podmiotu i większego zadowolenia konsumentów. OGRODY DZIAŁKOWE. Powinny zostać dla działkowiczów, którzy mają tam umowy, wolne działki powinny stać się ogrodem społecznym, ale zamkniętym, gdyż stwarza to zagrożenie dewastacji, braku szacunku do cudzej własności. Prowadzeniem powinni zająć się okoliczni mieszkańcy, którzy wybiorą Zarząd aby były osoby odpowiedzialne i zapewne nie będzie problemów, aby oddać działki pod ogród społeczny, gdyż zainteresowanie ogródkami jest b. duże. W okolicy nie ma wolnych działek. DZIAŁKOWICZE obecni plus nowi, mogą współpracować przekazywać sobie wiedzę jak dzieje się to na RODach. Taka edukacja w społeczeństwo jest ważna dla zdrowia nie tylko fizycznego, ale też psychicznego przy tym wszystkim co obecnie nas otacza. Odszkodnia, edukacja, relax. Niestety ogrody bez ogrodzeń, niezamykane na noc nie wróżą sukcesu i chęci do pracy, która może okazać się daremna i zapal zostanie zgaszony w zarodku kiedy okoliczne "lumpy", zaczną chodzić na darmowe zbiory. Co do nowych drzew, należy powtarzać to co już tam jest i co się dobrze czuje na tym terenie. Jest tam szpaler kasztanowca czerwonego, aleja grabow, wspomniane cedry libańskie, sosny, powinno znaleźć się też więcej brzoź i lip, jakiś judaszowiec jako soliter. Bluszcze, czy powojniki które pną się po drzewach należy zostawić i nie oczyszczać ich. To tworzy niesamowitą harmonię i urok tego miejsca.</p>
37	Rozszerzenie Parku Szczytnickiego.

38	<p>Funkcje zgodne z koncepcją projektową. Należy możliwie ja najmniej ingerować w zastaną przestrzeń. Język projektowy osób odpowiedzialnych za koncepcję daje gwarancję zaspokojenia potrzeb wielu mieszkańców i osób wizytujących teren Ogródów Szczytnickich. Moim zdaniem należy położyć szczególny nacisk na zachowanie, możliwe odtworzenie obiektów dawnych szklarni (w formie placu zabaw, kawiarni, a nawet palmiarni)- to właśnie te obiekty architektoniczno- ogrodowe stanowią o wyróżniku i niepowtarzalności przestrzeni. Przy braku możliwości realizowania obiektów kubaturowych (in door) należy maksymalnie wykorzystać obiekty jako trejaże i konstrukcje pod rośliny pnące, a wszelkie możliwe powierzchnie płaskie i nachylone dachów należy wykorzystać jako elementy zielonej architektury (zielone dachy w formie ekstensywnej). Zgodnie z ekologicznym odciskiem stopy lub śladem węglowym należy maksymalnie wykorzystać zastane materiały i tworzywo znajdujące się na terenie opracowania (kłody drewniane jako elementy nawierzchni, obrzeży rabat, sterty konarów i korzeni jako habitaty dla zwierząt, sterty liści i zrębków jako zimowiska (jeże i inne kręgowce). Materiały pochodzenia antropologicznego (żelbetowe fragmenty słupów i dawnych inspektów) należy możliwie zachować na terenie inwestycji zamykając je choćby we wpisanych w koncepcję koszach gabionowych (to między innymi one świadczą o dawnym terenie). Należy wykorzystać możliwość instalacji i realizacji większej ilości pomp- abisynek (albo na elementach placów zabaw albo choćby do społecznego podlewania drzew i krzewów w okresie suszy- Antropocen!). Należy możliwie przemyśleć ilość wycinek drzew w strefach dawnych nasadzeń kubaturowych- drzewa rosnące w dużym zagęszczeniu nie miały możliwości wytworzyć charakterystycznych dla gatunku pokrojów i właściwej statyki. Dodatkowym aspektem może być również nagłe wystawienie na promienie słoneczne, a co za tym idzie zgorzele i oparzenia słoneczne. Tereny sąsiadujące z dawnymi zadrzewieniami soliterowymi powinny być projektowane zgodnie z zasadą strefy upadku drzewa (strefa wynosząca półtorakrotną wysokość drzewa w rzucie), minimalizując tym samym możliwość wystąpienia późniejszych szkód i wypadków. Rozważył bym możliwość zaprojektowania na terenie inwestycji małego gospodarstwa w którego skład mogły by choćby wchodzić w inwentarz owce użytkowane do zgryzania (koszenia) polan trawiastych i łąk kwietnych. W nasadzeniach łąkowych należy</p>
----	---

	<p>preferować gatunki rodzime, a lokalizację łąk i ich skład gatunkowy w koncepcji projektowej należy skonsultować z odpowiednimi branżystami. Należy już na etapie projektu zasygnalizować o możliwościach koszenia przyrodniczego. Należy postawić nacisk na zimowe habitaty dla owadów zapylających (pszczoły samotnice i trzmiele) zgodnie z preferencjami gatunków (sandaria i sterty gałęzi, drewna, lub grupy kamieni polnych), a także murszejące drzewa owocowe. Należy zachować możliwie jak najwięcej drzew w wieku senilnym, posiadających dziuple dla możliwości zachowania ciągłości życia chrząszczy saproksylicznych, nietoperzy i ptaków preferujących dziuple. Należy bezwzględnie wytyczyć strefy i grupy roślin (tarniny, jeżyny, gęste nasadzenia krzewów jako tzw. remizy i miejsca do schronienia i gniazdowania ptaków. Należy już na etapie koncepcji projektowej wytyczyć miejsca pozostawione dla "przyrody" charakteryzujące się dzikością, niedostępnością i brakiem ingerencji rąk ludzkich. Należy zachować część pokrzywowisk i siedlisk okrajkowych ze względu na potencjalną bioróżnorodność.</p>
39	<p>Cisza i spacer - chociaż o ciszę coraz trudniej: z jednej strony huk pokazów fontanny z drugiej aut :(Świetna inicjatywa, proszę włączyć w nią pas zieleni pomiędzy AWW a ul. 8 maja i zadbać również o ten teren...</p>
40	<p>Rekreacyjne, wypoczynkowe</p>
41	<p>Obszar powinien zachować swój niepowtarzalny krajobrazowo charakter terenu w który naturalnie wkroczyła sukcesja biologiczna. Zdecydowanie warto zachować duży odsetek lekko zdziczałego terenu z pnąciami krzewami i wyrosłymi bylinami, na którym dopuszcza się samoistne pojawianie rodzimej szaty roślinnej. Ograniczy to konieczność intensywnej pielęgnacji (koszenie trawników, przycinanie krzewów, grabienia czy przedmuchiwania liści etc)</p> <p>Przekształcana część udostępniana przez ZZM na ogrody działkowe powinna zostać udostępniona i otwarta dla zwiedzających ale zachować charakter ogrodowy. Należałoby pozostawić działki dzierżawcom, którzy wyrażają wole pozostania na nich oraz określić formułę udostępniania lub dzierżawy innym chętnym. Należy więc określić ramowo formułę ich funkcjonowania oraz program który określi cel działania, potencjalne korzyści i ryzyka. [Być może warto także przygotować pakiet rekomendacji pod kątem uprawy: kwiaty, zioła, drzewa ozdobne, krzewy typu jeżyny, maliny, derenie które nie będą narażone na dotkliwy wandalizm i kradzieże]</p>

42	Rekreacyjne, wypoczynkowe, zielone - kontynuacja Parku Szczytnickiego.
43	rekreacyjną, ogólnodostępną
44	Funkcje rekreacyjne, ale jednak z zachowaniem części użytkowanych nadal ogrodów działkowych na północ od ulicy Heweliusza. Można teren tych ogrodów zrobić półotwarty, zachęcając mieszkańców również do takiej formy rekreacji aktywnej.
45	Na pokazanych wizualizacjach i w przedstawionym opisie brakuje nasadzeń drzew i krzewów, które są głównymi elementami ogrodów - drzew i krzewów owocowych. Tzn, np jabłoni, gruszy, śliw, śliw. Z krzewów to maliny, porzeczki, jagoda kamczacka, borówki. Do tego zioła typu mięta, lawenda, rozmaryn, lubczyk. Takie nasadzenia są zrobione np w Parku Rataje w Poznaniu. Nasadzenia te pełnią rolę estetyczną ale również edukacyjną. W okolicach parku Szczytnickiego jest bardzo dużo przedszkoli, szkoły, które mogłyby prowadzić zajęcia w tej przestrzeni. Pozwoli to ożywić ten skrawek Parku Szczytnickiego. Część terenu mogłoby stanowić sad zamiast las jak jest pokazane na wizualizacjach. Klony na osiedlu Sępolno i Biskupin sadzą się wszędzie same i trudno je wyplenić np z żywopłotów.
46	Funkcje przedstawione w propozycji zagospodarowania terenu są bardzo atrakcyjne, lecz brakuje głównej funkcji zawartej w nazwie czyli ogrodu. Ogród tworzą oprócz roślin ozdobnych także rośliny jadalne, zarówno drzewa jak i krzewy. W wizualizacjach brakuje przestrzeni do uprawy, nasadzeń. Bardzo nowoczesnym rozwiązaniem byłoby przeznaczenie części obszaru opracowania na ogród lub małe ogródki społeczne. Takie funkcjonują np w Berlinie. W ramach projektu FoodSHIFT2030 (w którym miasto Wrocław również uczestniczy) promujemy idee zakładania ogrodów społecznych przez mieszkańców. Gdyby w koncepcji Ogród Szczytnickich znalazłby się teren przeznaczony na np. wyniesione grządki, które mieszkańcy za symboliczną opłatą mogą zagospodarować to znacznie ożywiłoby oraz dodało nowe funkcje żywnościowe, a pozwoliłoby mieszkańcom wziąć odpowiedzialność za to miejsce, lub przynajmniej za swoją grądkę i przestrzeń w okolicy. Ogrody społeczne są już tworzone na obszarze miasta, ale czego nie ma to współdzielona szklarnia z wyznaczonymi grądkami. Takie rozwiązanie byłoby bardzo innowacyjne i pomogło rozpropagować miasto jako zielone. Dodatkowo wpisuje się w założenia paktu mediolańskiego, do którego miasto niedawno przystąpiło. Podsumowując, brakuje funkcji produkcji żywności. Oczywiście nie

	<p>chodzi o masową skalę, lecz społeczny aspekt. W razie pytań zostawiam kontakt do mnie: <i>(zanonimizowane)</i> Uniwersytet Przyrodniczy może się zaangażować w dobór roślin jadalnych, a projekt FoodSHIFT2030 w promocję międzynarodową proponowanych rozwiązań.</p>
47	<p>1. Rekreacyjna: ścieżki spacerowe, ławki, trawniki do piknikowania 2. Sportowa: boiska, ścieżki rowerowe, ścieżki do jazdy na rolkach, górka na sanki 3. Gastronomiczna: - miejsce na gastronomię typu restauracja w parku - patrz restauracja Agawa w Parku Południowym - miejsce na okazjonalne parkowanie foodtruck 4. Rozrywkowa: nieduży plac do organizowania małych imprez</p>
48	<p>Teren parkowy z miejscami relaksu, małą gastronomią, toaletami i placem zabaw</p>
49	<p>Rekreacyjne, spacerowe oraz na wydzielonym terenie sportowe - deskorolki, rowery. w ogrodzie ścieżki rowerowe powinny być oddzielone od pieszych</p>
50	<p>Relaks, edukacja dendrologiczna. Martwi mnie nieco kategorię rezygnacja z gatunków obcych. Oczywiście nie chodzi o obsadzanie alei tymi nieszczęsnymi platanami, jednak wkomponowanie w nasadzenia gatunków/mieszkańców 'egzotycznych' dobrze się sprawdza w 'starej' części Parku, dlaczego więc nie zastosować również tutaj tego rozwiązania? Marzą mi się 'perełki' takie jak np. Liriodendron tulipifera x chinensis, Toona chinensis, Gordlinia, czy Maclura pomifera. Gdy urosną będą nie lada atrakcją.</p>
51	<p>Spółeczne (każdy mieszkaniec mógłby sam kopać w ziemi i dbać o kwiatki) oraz reprezentacyjne (uprawiałoby piękne kwiaty, przy których można by się czuć jak w eleganckim ogrodzie)</p>
52	<p>Teren ten powinien być przeznaczony na park i pełnić funkcje wyłącznie rekreacyjne, zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających. Mamy za mało parków i wysokiej zieleni we Wrocławiu. Moim zdaniem należy wykonać szereg nasadzeń szybko rosnących drzew wysokich, głównie liściastych. Zagospodarowana zielen w rejonie istniejących szklarni może obejmować dodatkowe funkcje rekreacyjno-sportowe wkomponowane w zielen, między drzewami: siłownie terenowe, stoły do tenisa stołowego, stoły do gier planszowych, itp..</p>

53	<p>Dzień dobry, moim zdaniem na omawianym terenie powinna powstać filia Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego, który posiada zbyt małą powierzchnię w centrum naszego miasta. W ramach tej filii Ogrodu Botanicznego mogło by być prezentowane wiele wspaniałych kolekcji roślin podobnie jak w filii Ogrodu w Wojsławicach. Powstała placówka stanowiłaby nową, wielką atrakcją w obrębie Parku Szczytnickiego i w skali miasta Wrocławia. Z poważaniem (zanonimizowane) mieszkanca Sępolna we Wrocławiu</p>
54	<p>Powinno być w nim dużo zieleni, ścieżki do spacerowania, ławeczki, ale przede wszystkim różnorodność wśród gatunków roślin, fajnym pomysłem byłyby też domki dla owadów. Naturalna „dzikość” terenu zachowana w formie parku będzie świetnym pomysłem.</p>
55	<p>Powinien być przedłużeniem terenu rekreacyjnego i bogatego przyrodniczo, jakim jest Park Szczytnicki.</p>
56	<p>Funkcję wypoczynkową i rekreacyjną</p>
57	<p>Miejsce do spacerów jak w parku, siłownia na powietrzu itp. sport, oddzielenie od ruchliwej ulicy - tej nowobudowanej.</p>
58	<p>Super inicjatywa Rekreacja, ciekawa roślinność, miejsce spotkań towarzyskich</p>
59	<p>Odoczynku i spokoju w bardziej Dzikim terenie, możliwość rozpalenia ogniska, z dostępem do toalety i biwakowania</p>
60	<p>Wspaniały pomysł! Nareszcie tereny zielone, a nie "deweloperka"! Zamiast placu zabaw(ponieważ niedaleko na ul. Partyzantów istniejący plac zabaw zajmuje spory obszar) proponuję siłownię zewnętrzną, której w okolicy brak. Jestem także za strefą gastronomiczną.</p>
61	<p>Uważam, że proponowany układ jest słuszny - nasadzenia i część parkowa są potrzebne, ale także ważna jest część rekreacyjna</p>

62	<p>To idealne miejsce na nowoczesne przedszkole/szkołę (np. klasy 1-3) z przestronnymi salami do zabawy, nauki i sportu, z małym basenem krytym i gabinetami lekarskimi (wykorzystywanymi przez lekarzy różnych specjalizacji - w danym dniu tygodnia) i stomatologicznymi. Obecnie wiele przedszkoli na terenie WW znajduje się w opłakanym stanie (Noskowskiego, Sławka, Różyckiego). Zajmują stare wille wymagające kosztownego remontu. Z ich sprzedaży można pozyskać częściowo środki na inwestycję / budowę. Miejsce praktyk dla przedszkolaków, nauczycieli, studentów AWF, pediatrów ...</p>
63	<p>To powinno być naturalne przedłużenie parku Szczytnickiego, z maksymalną możliwą ilością zieleni wysokiej. Warto – inaczej niż w przedstawionym projekcie, zakładającym wyburzenie wszystkich szklarni i odtworzenie ich w niesprecyzowanej przyszłości – zachować i wyremontować konstrukcję przynajmniej jednej szklarni, a następnie obsadzić ją roślinnością pnącą. To jest element krajobrazu definiujący to miejsce, tworzący je. Być może adaptacja jednej szklarni już w pierwszym etapie prac nie wiązałaby się z wygórowanymi kosztami.</p> <p>Oprócz funkcji parkowej, mogłaby pojawić się tutaj przestrzeń na ogród społeczny. We wschodniej części terenu, bliżej ulicy 8 Maja znajdują się inspekty. Część z nich – zamiast ich wyburzać, można by posprzątać i podremontować, a następnie przeznaczyć kawałek terenu na ogród społeczny (choćby dołączając go do powstającej w ramach projektu FoodShift2030 mapy działek, które zaadaptować można właśnie na ogrody społeczne). Takie przestrzenie potrafią integrować lokalną społeczność. Byłoby to także czytelne nawiązanie do nazwy tego terenu (Ogrody Szczytnickie), jego historii i charakteru. Przedstawiony projekt uwzględnia studnię (obiekt nr 4 na mapie), a więc ujęcie wody. Tym bardziej stworzenie w przyszłości ogródka społecznego na tym terenie wydaje się możliwe.</p> <p>Zdecydowanie popieram zachowanie obecnych ogródków działkowych „R.O.D. Sępolno” znajdujących się na południe od uliczki Jana Heweliusza. Jak ważne potrafią być ogrody działkowe, przekonaliśmy się w trakcie lockdownu. To wartościowa i społecznie i przyrodniczo forma zagospodarowania terenu.</p> <p>Jeżeli chodzi o tereny sportowe między ulicami Dembowskiego a 8 Maja, to nie widzę na przedstawionym planie istniejącego obecnie „balona”, znajdującego się przy parkingu na Dembowskiego. Nie wiem jakie plany mają jego właściciele, ale głos obecnych użytkowników tej bazy sportowej nie powinien zostać pominięty.</p>

64	Należy również zadbać o pas zieleni wzdłuż 8 maja. Uwzględnić fakt braku miejsc parkingowych dla przyjezdnych. Szumna AWW, kosztowna koncepcja Ogrodów Szczytnickich a kilka metrów dalej brud, chaszczce, samowolne altanki i wiaty samochodowe wzdłuż 8 maja.
65	Funkcje rekreacyjne, edukacyjne dla najmłodszych, usługowe (mała gastronomia) teren powinien być estetyczny i cieszyć oko (nasadzenia rabatowe, kwiaty, krzewy kwitnące, itp). Nie powinna to być kolejna "miejska łąka" z metrową, niekoszoną trawą (mamy jej wystarczająco dużo w okolicy) która wyjątkowo uprzykrza życie alergikom. Już na wizualizacjach "trawniki" i łąki wyglądają niechlujnie.. Nazwa miejsca powinna odpowiadać jego wyglądowi - ogrody kojarzą się z kwiatami, krzewami i przystrzyżonym trawnikiem. Wizualizacje przedstawiają bardziej wiejskie łąki i nieużytki pośród drzew
66	przyrodnicze
67	- rekreacyjna (spacery, odpoczynek) - edukacyjna - w pewnym sensie: przekazanie mieszkańcom tego, jak ważne jest uszanowanie przyrody i oryginalnego przeznaczenia miejsca - przyrodnicza - niech będzie dziko, chociaż po części
68	Rekreacyjne i sportowe z maksymalnym zagęszczeniem zieleni wysokiej
69	Zdecydowanie Parkowo rekreacyjną
70	Funkcje rekreacyjne i sportowe, infrastruktura dla Parku Szczytnickiego którą trudno zrealizować na jego terenie z uwagi na zabytkowy status

Pytanie 2

Jakie wyposażenie powinno się znaleźć na planowanym terenie (elementy małej architektury; udogodnienia: dla dzieci, osób z niepełnosprawnościami, seniorów; inne)?

I.p.	Treść opinii
1	-Ławeczki w stylistyce dopasowanej do parku krajobrazowego i ogrodów angielskich. -Urządzenia do ćwiczeń dla dorosłych i dzieci. -Miejsca i urządzenia do realizacji wybranych dyscyplin sportowych możliwych do uprawiania na wolnym powietrzu

2	Należy dążyć do zachowania wszystkich dużych szklarni i budynków, które mogą zostać zaadaptowane do różnych funkcji.
3	Ławki. Plac zabaw, kosze na smieci
4	Ławki, plac zabaw dla dzieci,
5	<p>W propozycjach projektu Ogrodów Szczytnickich nie przedstawiono pomysłu stworzenia stawu sztucznie wykopanego, jako niezbędnego akwenu zabezpieczającego możliwość sztucznego nawadniania roślinności w razie suszy, bez konieczności korzystania z ujęć MPWiK, co uważam za błąd. Następnym kontrowersyjnym tematem jest obręb położony w południowo-zachodniej części terenu objętego projektem, czyli istniejące ogródki działkowe, a nie pozostałości po nich. Obecni ich użytkownicy z całą mocą i stanowczością deklarują chęć użytkowania ich dziś i w dalszej perspektywie czasowej. Co ważne, mają aktualną dzierżawę tych terenów, podobnie jak dzierżawcy budynku mieszkalnego położonego w centralnej części Ogrodów Szczytnickich, co może oznaczać, że jeżeli dzierżawa budynku mieszkalnego może trwać, to dzierżawa ogródków działkowych również może trwać. Niestety niektórzy decydenci temu zaprzeczają nie podając różnicy prawnej między tymi dzierżawami. Dla mieszkańców Sępolna i Biskupina jest niezrozumiałym dlaczego poinformowanie mieszkańców o konsultacjach dotyczących "Ogrodów Szczytnickich" były rozpowszechniane przez fundację która zrobiła to w sposób minimalistyczny.</p> <p>Dlaczego decydent nie zdecydował się na rozpowszechnienie tych informacji przez telewizję i radio? Są to możliwości bezpłatne.</p> <p>ZNIKOMA LICZBA MIESZKAŃCÓW ZOSTAŁA POINFORMOWANA. OCZEKUJEMY ŻE KONSULTACJE BĘDĄ POWTÓRZONE!</p>

6	<p>2. Wpierw trzeba zadać pytanie, czy ma to być w końcu Park czy Ogród? Bo Park to nie Ogród, a Ogród to nie Park – gdyby bowiem tak było nosiłyby tę samą nazwę. Jeśli OGRÓD, bo tak stwierdzam z pytania 1. Wypada, aby w owym miejscu znalazły się, takie ELEMENTY jak:</p> <ol style="list-style-type: none">1. GUSTOWNE ŁAWKI2. ALTANKA OZDOBNA,3. DRZEWKO-PARASOLE (specjalne przycięcia, które nieraz wykorzystuje się dla wielu drzew, że z daleka przypominają parasole. Takie zabiegi widywałam w wielu parkach i ogrodach)4. DREWNIANY PLAC ZABAW PASUJĄCY DO OGRODU (najlepiej z motywem, np.: fauna czy flora ogrodowa).5. PERGOLE OWINIĘTE BLUSZCZEM (pojedyncze czy tajemnicze tunele)6. FONTANNA Z SZEROKO TRYSKAJĄCĄ WODĄ (np. Fontanna z DMUCHAWCAMI. W sam raz pasowałaby z motywem do ogrodu. Ten typ fontanny widywałam w wielu krajach europy, w tym Polski i nawet poza kontynentem. Jest dość popularna i ładnie się prezentuje).7. OCZKO WODNE lub NIEWIELKI STAW8. KULE KAMIENNE często służące do dekoracji wielu ogrodów9. ŻARDINERIE do posiedzenia i relaksu10. MOSTEK (często piękne ogrody przyozdabiane są eleganckimi mostkami w ładnym, intensywnym kolorze)
7	toalety, plac zabaw, ścieżki dla osób z niepełnosprawnościami, ławki
8	zgoda ze wszystkim co powyżej, z wyjątkiem obiektu sportowego i parkingu. Obiektów sportowych jest w tej okolicy wystarczająco dużo. Parking nie jest potrzebny jeśli ma być to dla lokalnej społeczności. Należy zaplanować ten teren jako teren służący spacerom, jeździe na rowerze, lokalnym wydarzeniom
9	Przyżądzy siłowni na dworze.
10	elementy ogrodów chińskich
11	To nie powinien być park, tylko las. Dosadzić drzewa, tak aby powstał z tego las. Zrobić kilka alejek szutrowych bez żadnych krawężników. Żadnych ławeczek, aby ludzie nie siedzieli i nie śmiecili masowo.
12	Toalety, ławki oraz inne miejsca do urządzania np. pikników rodzinach.
13	Brak, ewentualnie kosze na śmieci na obrzeżu

14	<p>Siłownia na świeżym powietrzu, boisko do piłki siatkowej -plazowej. Nacisk powinien być położony na stworzenie kilku placu zabaw (np tak jak w Parku w Szczodrem), przeznaczonych dla dzieci w różnym wieku oraz zróżnicowanych pod względem rodzaju zabawy- placyk błotno - wodny, plac linowy itp. Konieczne jest powstanie dużego placu zabaw, bo jedynym placem zabaw na cały park Szczytnicki jest Plac na rogu Chopina i Różyckiego, a jak na taki park, to zdecydowanie za mało. Plac zabaw pokazany na wizualizacji jest stanowczo za mały.</p> <p>Pewnym urozmaiceniem byłoby zaprojektowanie elementów małej architektury atrakcyjnych dla dzieci - np. szałas, domki z wierzby, kryjówki etc. wkomponowane w zaplanowane nasadzenia.</p> <p>Dobrze byłoby przemyśleć nasadzenia krzewów w bezpośrednim sąsiedztwie placów zabaw- pominięcie drzew i krzewów trujących (cis, laurowiśnia, śnieguliczka, tuja itp).</p>
15	<p>Miejsce do gimnastyki, specjalne bezpieczne rozwiązania dla osób starszych i niepełnosprawnych, aby mogli ćwiczyć lub wypoczywać, spotkać się. Powinny być kraniki z wodą pitną i przyzwoita toaleta, absolutnie nie to i to</p>
16	<p>coś pod dachem jak było mówione na konsultacjach, w otoczeniu zarośli, w miłej zielonej oazie, ławki, kubły WC i kilka-nie jeden pkt gastronomiczny do wyboru. Na pewno kilka lamp, lecz nie zbyt dużo, o stonowanej barwie. Kilka ścieżek dla matek z dziećmi i niepełnosprawnych. Pozostawienie bruku z czasów Niemców, w nienaruszonym stanie.</p>
17	<p>Atrakcyjny plac zabaw dla dzieci, do rozważenia wprowadzenie cieków wodnych z możliwością budowy zapór, regulowania przepływu i innymi możliwościami zabawy wodą.</p>
18	<p>Ławki, stoły piknikowe</p>
19	<p>Toalety, dla dzieci miejsce do poznawania przyrody - może sadzenia własnych roślin, czy dziki zagajnik z naturalnymi miejscami do zabawy- niekoniecznie tradycyjny plac zabaw.</p>
20	<p>tor do buli dla seniorów, pumptack i parkour dla starszych dzieci i młodzieży</p>
21	<p>Toalety (dostępne jednocześnie dla kilku osób z myślą o wycieczkach), stoły piknikowe, miejsce do umycia rąk i naczyń piknikowych (zachęca do eliminacji jednorazowych), miejsce do rozpalenia ogniska, naturalny plac zabaw (kłody).</p> <p>Edukacyjnie: kompostownik, miejsce informujące o konieczności pozostawiania drewna w parkach (jak w Parku Skowronim), kurnik,</p>

	itd.
22	Zamknięty teren dla psów wraz z małą architekturą: płotki, tunele itp.
23	Ławki do leżenia
24	Zieleń
25	Im mniej takich elementów tym lepiej
26	Potrzebne są place zabaw dla dzieci, szach plenerowe, boiska do różnych gier (np. bule). Relatywnie sporo zacienionych miejsc do zabawy. Albo pod drzewami, albo z daszkami. Ważne w upalne lato. Pomyśleć o bardzo płytkich brodzikach bezpiecznych nawet dla najmłodszych dzieci.
27	Wybieg dla psów. Boisko do piłki nożnej
28	Ławki, kosze na śmieci, plac zabaw nawiązujący do otoczenia z oryginalnymi zabawkami) i toaleta.
29	Z pewnością często zapomina się o seniorach w takich przestrzeniach, a stoliki szachowe czy siłownie, z których mało kto korzysta są już oklepane. Miejsce spotkań, w którym będą organizowane dla tej grupy społecznej wydarzenia mogą wspomóc integrację, a może rozwiązaniem będzie gra zespołowa, która nie wymaga od użytkownika konkretnych umiejętności i na pierwszym miejscu jest spędzanie czasu towarzysko. Osoby z niepełnosprawnościami wszelkiego rodzaju to kolejna grupa często wykluczana. Samo wprowadzenie odpowiedniej nawierzchni czy obniżenie krawężnika za wiele nie pomoże. Trzeba tworzyć miejsca, w którym może nastąpić integracja - czy to na placu zabaw, na zajęciach zorganizowanych czy miejscach do gry.
30	ażurowa, ale zadaszona altana; szklarnie i skrzynie z roślinami jadalnymi (ogród społeczny); ławki (z koszami na śmieci); "hotele" dla owadów

31	<p>SPRZĘTY I MAŁA ARCHITEKTURA:</p> <ul style="list-style-type: none">• duża różnorodność sprzętów do ćwiczeń wraz z opisami ich użycia• teren do grania w bule• place zabaw i siłownie w cieniu lub pod pergolami obrośniętymi roślinnością• toalety publiczne• edukacja : ścieżki i miejsca do edukacji o bioróżnorodności, wykorzystanie pozostałości szklarni do prowadzenia warsztatów ekologicznych• urządzenia do gimnastyki na zachodzie terenu• ławki fundowane przez osoby fizyczne i firmy z adnotacją o fundatorze (inspiracja park w Gdańsku)• najlepiej urządzenia rozproszone po terenie <p>OŚWIETLENIE:</p> <ul style="list-style-type: none">• oświetlenie ścieżek w miejscach tylko koniecznych i światłem ciepłym• światło o temperaturze barwowej mniejszej niż 3000K (Im więcej Kelwinów tym światło jest chłodniejsze, a im mniej cieplejsze)
32	<p>pozostawić istniejące brukowane nawierzchnie. Dla niepełnosprawnych utworzyć obszar dedykowany również im. Ogrody sensoryczne, pachnące i uzupełnione opisami roślin w alfabecie Braille'a. + niewielkie ceramiczne lub drewniane rzeźby, których można dotykać. Stefy dla seniorów z dala od placów zabaw. Zadaszone altany, gdzie nastolatki również mogłyby urządzić spotkanie.</p>
33	<p>Uważam, że powinien powstać duży i atrakcyjny Plac zabaw, nie mniejszy niż ten, przy skrzyżowaniu z ul. Chopina i ul. Różyckiego. W Parku Szczytnickim i najbliższej okolicy placów zabaw jest zdecydowanie za mało.</p> <p>Poza klasycznym placem zabaw proponuję dodatkowo elementy małej architektury atrakcyjne dla dzieci - np. szałas, domki z wierzby, kryjówki etc. wkomponowane w przyrodę. Przestrzeń powinna być zagospodarowana z jak największym poszanowaniem natury.</p> <p>Zaplanowane lokale gastronomiczne powinny być niewielkie, ciche i kameralne.</p>
34	<p>poza tym, co wprost wynika z 1 odpowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none">• siłownia plenerowa• trasa dla rowerów

	<ul style="list-style-type: none">• chodnik dla wózków inwalidzkich i osób starszych z niepełnosprawnościami ruchowymi
35	Zadaszenia na deszczowe lub słoneczne dni obrośnięte zielenią, WC, mała architektura typu pergole również , skapane w zieleni, urządzenia do ćwiczeń tzw siłownia zewnętrzna w różnych pkt parku, aby zmuszało to do spacerów w poszukiwaniu kolejnych urządzeń, dla dzieci jakieś huśtawki, prosty plac zabaw, ławki, ciekawa fontanna. Architektura dopasowana do dzikości tego miejsca-lasu, modernizm w tym projekcie jest sztampowy i chciałbym odejść od tego ,gdyż jest to powtarzalne osoby niepełnosprawne w taki sam sposób chcą korzystać z parku jak i pozostali uczestnicy z jedyna zmiana, że musi być toaleta dla niepełnosprawnych. Ścieżki powinny być z naturalnych materiałów-bez betonu czy asfaltu , ale takie którymi może przejechać ktoś na wózku. Nie dajmy się jednak zwariować i jestem za tym, aby wiele z nich pozostawić jak teraz -naturalne. To będzie atrakcją dla dzieci i ludzi sprawnych. Ten teren to atrakcją dla wielu , właśnie dlatego , że tak, a nie inaczej wygląda.
36	Ścieżka zdrowia-urządzenia dla dzieci i dorosłych, w różnych miejscach, odtworzone szklarnie do celów stworzenia miejsc na imprezy plenerowe, centrum edukacyjne, miejsce spotkań w upały pod zadaszeniem, które należy obsadzić winoroślą japońska, bluszczem czy winobluszczem. Ławki , toalety, kubły na śmieci, szafasy dla dzieci np. z wikliny, budki dla ptaków, "ściana dla języków", naturalny mini park linowy, nie oparty na starych drzewach lecz na belach konstrukcyjnych, dogodna ścieżka z parkingu i przejść do punktów gastronomicznych - przystępnych cenowo dla okolicznych mieszkańców i odwiedzających, miejsca na hamaki, siatka do gry w piłkę lub badmintona
37	Drzewa, alejki, ławeczki, ew. toaleta, nic więcej. Żadnych pawilonów i konstrukcji które wymagają stałego/betonowego podłoża.
38	Dostosowanie układów komunikacyjnych, placów zabaw oraz obiektów architektonicznych dla różnych grup wiekowych o różnej lokomotoryce (osoby z niepełnosprawnościami i osoby na wózkach, rodzice z dziećmi i osoby wizytujące teren ze zwierzętami (psy). Więcej elementów o charakterze pomników, rzeźb, miejsc upamiętnienia. Nasadzenia drzew mogły by mieć charakter drzew pamiątkowych (np drzewa o imionach dawnych projektantów i architektów tworzących na tzw Wielkiej Wyspie (Max Berg, Hans Poelzig, Theo Effenberger) lub osób dawniej związanych ze sztuką ogrodową (Loesner, Goepfert). Należy zaprojektować minimalną ilość

	oświetlenia i strefy pozbawione oświetlenia sztucznego, a także brak iluminacji drzew i ogólnego zanieczyszczenia terenu światłem. Należy zaprojektować większą ilość deniwelacji terenu aby nawiązać do charakteru dawnego gospodarstwa szkółkarskiego (wykopy, nasypy, wały ziemne, wały ziemne rozgraniczające tereny o różnych funkcjach, wały akustyczne). Przy elementach małej architektury należy niewątpliwie nawiązać do tematyki narzędzi ręcznych ogrodowych (szpadel, grabie, wiadra, taczki, balie) lub narzędzi uprawy roli (widły, motyki, brony)
39	Jeśli plac dla dzieci to zaklinam, bez wysypywania podłoża małymi kamieniami; może wybieg dla psów? Na pewno kwietne łąki!
40	Tak.
41	W części wspólnej warto zaprojektować obiekt w postaci dużej, przekrytej dachem altany dla kilkunastu osób na cele np. organizacji urodzin dla dzieci i ich rodziców lub pikniku. Lokalizacja: przy zespole szklarni. Należałoby przewidzieć jednakże pełny, dający cień (czyli nie szklany) dach.
42	Ławki w zacienionych miejscach. Wiata do organizacji spotkań, przyjęć, urodzin. Jakiegokolwiek budynki (np. restauracja przy ul. Mickiewicza) powinny zostać wykonane w duchu modernistycznym! Powinny nawiązywać do stylu architektonicznego Hali Stulecia i WuWY!
43	altanki ogrodowe, miejsca na rowery, ciągi komunikacyjne przyjazne dla osób z niepełnosprawnościami
44	Możliwe, że w zachowanej części ogródków na północ od ul. Heweliusza należałoby nakazać wykonanie nowych domków gospodarczych w określonym kształcie i kolorze. I odnowić ogrodzenie, żeby ogrody były widoczne z zewnątrz. Z ogródkami pod zarządem R.O.D. takich możliwości nie będzie.
45	wygodne ławki, niskie oświetlenie.
46	Współdzielona szklarnia do produkcji żywności. Kilka małych szklarni, do których dostęp mają osoby które opłaciły najem (np. w wysokości dzierżawy ogródków na Sępólnie).
47	<ul style="list-style-type: none">- Naturalne urządzenia dla dzieci przemyślane jako plac zabaw w parku - nie plastikowe, tęczowe domki.- Umożliwienie komunikacji i dojazdu do wszystkich miejsc w parku na wózkach dla osób niepełnosprawnych,- Ukształtowanie nawierzchni dla osób słabowidzących,- Urządzenia do ćwiczeń dla seniorów,- Urządzenia do ćwiczeń dla młodzieży

	- Boiska
48	Place zabaw, ławki z oparciami, toalety, ozdobne nasadzenia roślin, rabaty z bylinami
49	toalety, bardzo wygodne gładkie chodniki i ścieżki, odporne na wandalizm kosze na śmieci i ławki
50	Niezbędne minimum
51	zaplecze dla ogrodników (dostęp do wody, narzędzi etc.), ławki (lub inne miejsce przewidziane do odpoczynku - siedzącego i leżącego), toalety
52	Elementy małej architektury: siłownie terenowe, stoły do tenisa stołowego, ławki i stoły do gier planszowych, zadaszenia i przegrody ażurowe z pnączami. Elementy zabezpieczające zielenie parkową, podkonstrukcje roślin pnących.
53	Ławki, kilka toalet publicznych czynnych całodobowo z oddzielnymi pisuarami (takie rozwiązanie ma przykładowo Berlin). Potrzebny w tej części parku jest ponadto plac zabaw. Poza tym ławki i duża ilość koszy na śmieci, oświetlenie oraz monitoring miejski. W obrębie Parku Szczytnickiego monitorowany jest w zasadzie tylko Kościół Nepomucena.
54	plac zabaw, mała fontanna (ewentualnie oczko wodne), ścieżka zdrowia tj. przyrządy do ćwiczeń, stanowiska do grillowania
55	ławki, śmietniki, siłownia sportowa z parkingiem dla rowerów, zadaszona altana
56	Gastronomia, może pasy busy, siłownia
57	Drewniany plac zabaw taki jak w Czechach się stawia, toaleta z wodą, pompa z wodą pitną, stanowisko do gry w szachy, stanowisko do grilla, stanowisko do rozpalania ogniska, słupy by powiesić hamaki
58	Siłownia zewnętrzna, ławki + stoliki, na których można np. zagrać w planszówkę lub zrobić piknik, toalety, gładka droga do jazdy na rolkach.
59	Toalety, teren powinien być przystosowany dla osób z niepełnosprawnościami. W okolicy brakuje też odrodzonego fragmentu dla psów
60	place zabaw, ścieżki zdrowia, miasteczko ruchu dla rowerzystów i pieszych, boiska
61	W zakresie wyposażenia terenu zaprezentowana koncepcja jest niezła. Proponowałbym jednak przemyślenie zachowania inspektów (na potrzeby ogródka społecznego) oraz jednej oryginalnej szklarni, obsadzonej roślinnością pnącą.

62	maksymalnie dziki, naturalny teren bez plastikowych, betonowych, metalowych rozwiązań
63	ławki, KOSZE NA ŚMIECI!!!, oświetlenie (w całym parku Szczytnickim jest tylko kilka latarni), poidła z "miejską kranówką", pergole pod kwiaty pnące
64	żadne
65	- ławki (może niektóre zadane jak w parku szczytnickim?) - ścieżki nieutwardzane - ścieżki utwardzane (niepełnosprawni, wózki, rowery) - kosze na śmieci - kosze na psie kupy
66	Ławki i place zabaw zawsze mile widziane
67	Mała siłownia, ławki małe stoliki,
68	Płac zabaw, toalety

Pytanie 3

Co, Twoim zdaniem, należy uwzględnić, planując ciągi komunikacyjne?

I.p.	Treść opinii
1	Zachowanie klimatu parku krajobrazowego ale jednocześnie dotarcie w możliwie najkrótszym czasie do miejsc wybranych docelowo przez mieszkańca.
2	Połączenie z Parkiem Szczytnickim. Dostęp do szklarni, dojazd z szklarni w celu ich zaopatrzenia.
3	Łatwy dostęp do ścieżek w parku szczytnickim i osiedla sepólno(np wejście od strony biblioteki)
4	W propozycjach projektu Ogrodów Szczytnickich nie przedstawiono pomysłu stworzenia stawu sztucznie wykopanego, jako niezbędnego akwenu zabezpieczającego możliwość sztucznego nawadniania roślinności w razie suszy, bez konieczności korzystania z ujęć MPWiK, co uważam za błąd. Następnym kontrowersyjnym tematem jest obręb położony w południowo-zachodniej części terenu objętego projektem, czyli istniejące ogródki działkowe, a nie pozostałości po nich. Obecni ich użytkownicy z całą mocą i stanowczością deklarują chęć użytkowania ich dziś i w dalszej perspektywie czasowej. Co ważne, mają aktualną dzierżawę tych terenów, podobnie jak dzierżawcy budynku mieszkalnego położonego w centralnej części Ogrodów Szczytnickich, co może oznaczać, że jeżeli dzierżawa budynku mieszkalnego może trwać, to dzierżawa ogródków działkowych również może trwać. Niestety niektórzy decydenci temu zaprzeczają nie podając różnicy prawnej między tymi dzierżawami.

	<p>Dla mieszkańców Sępolna i Biskupina jest niezrozumiałym dlaczego poinformowanie mieszkańców o konsultacjach dotyczących "Ogrodów Szczytnickich" były rozpowszechniane przez fundację która zrobiła to w sposób minimalistyczny.</p> <p>Dlaczego decydent nie zdecydował się na rozpowszechnienie tych informacji przez telewizję i radio? Są to możliwości bezpłatne.</p> <p>ZNIKOMA LICZBA MIESZKAŃCÓW ZOSTAŁA POINFORMOWANA.</p> <p>OCZEKUJEMY ŻE KONSULTACJE BĘDĄ POWTÓRZONE!</p>
5	<p>3. Słowo OGRÓD zawsze kojarzy się z HARMONIA, ŁADEM i PRZESTRZENIĄ.</p> <p>Jak HARMONIA, to wszystko w naszym Ogrodzie powinno być SYMETRYCZNE (góra-dół, dół-góra, równość-do równości).</p> <p>Jak ŁAD, to aby wszystko w nim do siebie PASOWAŁO (Odcień ciemny w kontraście do jasnego i jasny w kontraście do ciemnego. Drzewa jasno-zielone w kontraście do ciemno-zielonych. Drzewa zielone w kontraście do czerwonych, żółtych czy dwu-barwych. I jak drzewa to i krzewy, kwiaty, i trawy kolorystycznie w kontraście ze sobą.).</p> <p>A jak PRZESTRZEŃ, to oczywiście ŚCIEŻKI powinny być SZEROKIE (dla rodzin, matek z wózkami, i dla osób niepełnosprawnych). Jedne miejsca powinny być bardziej BOGATE, by bombardować bujnością roślin i kolorami, a drugie SKROMNIEJSZE, by była w nich skromność i prostota.</p> <p>I to WSZYSTKO co wiem o OGRODACH, z wszystkich moich podróży. Żywię głęboką NADZIEJĘ, iż doświadczeni PROJEKTANCI PODZIELĄ moje SPOSTRZEŻENIA, wiedzę i doświadczenie.</p>
6	Oświetlenie
7	mają to być ciągi dla pieszych i rowerów, nie dla samochodów, teren powinien być wyłączony z ruchu samochodowego
8	Tak
9	projekt ogólnie jest ok - niezbędne są ławki do siedzenia
10	Możliwość spacerowania oraz jazdy na rowerze, czyli alejki powinny być dość szerokie.
11	Tak
12	Nie planować ciągów komunikacyjnych
13	Umiejętnie poprowadzić ścieżki rowerowe i piesze, unikając ich przecinania się w miejscach o utrudnionej widoczności.
14	Dostępność dla osób niepełnosprawnych i wózków dziecięcych
15	prostotę, czyli przejścia z parkingów, osiedla, nie używać betonu, asfaltu oraz nawierzchni, które nie są naturalne. Mają być bezpieczne dla korzeni drzew oraz krzewów, przy ścieżkach mile widziana piękna

	roślinność np. kwiaty sezonowe.
16	Zastosowanie przepuszczalnej nawierzchni.
17	Wygodę poruszania się
18	Zachowanie jak największej ilości istniejącej roślinności, korzystanie z istniejących już tras, odpowiednie podłoże zapewniające właściwe warunki drzewom.
19	tranzyt między Parkiem Szczytnickim a Sępolnem, oddalenie od AWW
20	Szerokość, możliwość swobodnego przemieszczania się równocześnie osoby na wózku, biegającego dziecka, większej grupy osób (podczas warsztatów).
21	Powinny jak najmniej ingerować w przyrodę
22	
23	Aby było mało betonu
24	Zachowanie jak największej ilości znajdującej się tam zieleni - nie powinno być żadnych wycinek.
25	Bardzo przemyślana nawierzchnia. By uniknąć szybkiej degradacji jak np. na nadodrzańskich wałach na Biskupinie. Nie separować ruchu rowerowego od pieszego. Wprowadzić ograniczenie prędkości dla rowerzystów. Zaufać harmonijnej koegzystencji. Tak jak jest to w całym Parku Szczytnickim. Pamiętać o ławeczkach (osoby starsze, matki z dziećmi,
26	Naturalne ukształtowanie terenu
27	Ciągi komunikacyjne powinny w pełni przepuszczać wodę. Nie używać kostki, betonu i asfaltu.
28	Przy obecnych problemach z suszami i ulewami - przepuszczalność materiału. Ścieżka w parku nie musi być wylana asfaltem, żeby mogli się po niej przemieszczać ludzie na wózkach czy rowerem. Najlepiej mineralna, przepuszczalna - nie terraway. I koniecznie dostosowanie się do zastanego układu roślin, z uwzględnieniem odpowiednich odległości od istniejących drzew i krzewów. Mam także nadzieję, że w procesie projektowym uczestniczą dendrolodzy i architekci krajobrazu.
29	swobodne kierunki przemieszczania się dla pieszych (pozwolić na utrzymanie przeddeptów), możliwie jak najwięcej naturalnej nawierzchni - zachowanie dzikiego charakteru, tj. nie organizowanie każdego skrawka terenu od linijki

30	<p>NAWIERZCHNIE:</p> <ul style="list-style-type: none">- zlikwidować asfalt w Parku Szczytnickim- nawierzchnie do uzgodnienia z osobami o niepełnosprawnościach- unikać nawierzchni, która ułatwi jazdę na rolkach, deskorolkach itd.- żadnego betonu i asfaltu- NIE dla nawierzchni Terraway <p>ROŚLINNOŚĆ:</p> <ul style="list-style-type: none">- zachować i utrzymać istniejące ogrody działkowe, które znajdują się w otulinie Hali Stulecia (również są wpisane do strefy ochronnej Hali będącej na liście UNESCO)- obornik dla wszystkich roślin- więcej bioróżnorodności- ogólnie dostępna ŁĄKA lub POLANA do spotkań i piknikowania- więcej drzew i krzewów owocowych w nawiązaniu do nazwy „Ogrody Szczytnickie”- zamiast traw ozdobnych widocznych na wizualizacjach łąki kwietne, najlepiej tam gdzie się da z gatunków rodzimych- krzewy pożyteczne dla ptaków- NIE dla platanów. Preferowane gatunki rodzime : lipy , dęby jak drzewa soliterowe lub inne- system podlewania nowo posadzonych roślin (ze względu na nierzetelne podlewanie przez firmy wygrywające przetargi)- zachowanie i pielęgnacja dużych drzew istniejących a będących w dotąd w zasobach zlikwidowanej na potrzeby budowy AWW szkółki roślin. Uzupełnienie szpalerów.- Pozostawienie części od strony parkingu na Mickiewicza w stanie jak najbardziej naturalnym <p>WODA:</p> <ul style="list-style-type: none">- wprowadzenie elementu integrującego tj. wody w rozwiązaniu oszczędnym typu tężnia, kaskada, zamgławiacz (inspiracja warszawski „Dotleniacz” Joanny Rajkowskiej)
31	<p>zachować naturalne dzikie przeđepty , tam gdzie tworzą malownicze ścieżyny i dukty w części dzikiej. Pozostawić te z kostki granitowej. Materiał na ścieżki stosować naturalny, nie asfalt. Nie usuwać masowo samosiejek, zwłaszcza pozostawić je od strony ul. Mickiewicza, gdzie stanowią korytarz ekologiczny z terenem Parku i terenami nad Odrą. Tereny postawić ukształtowane w pagórki, tak jak są, nie niwelować. Posprzątać ze śmieci! Nie wprowadzać oświetlenia tam gdzie nie ma takiej potrzeby. Zwłaszcza w część dziką.</p>
32	Potrzeby seniorów oraz rowerzystów

33	osoby przybywające z parkingu osoby przychodzące od strony Hali Stulecia osoby przychodzące z terenu osiedla Sępolno osoby przyjeżdżające nową trasą rowerzystów, rolników przyjeżdżających wszystkimi ścieżkami rowerowymi
34	Pozostawić drogi z kostki brukowej, bez przeróbek. Nikt już nie odtworzy ścieżki po Niemcach i to powinno zostać zgłoszone do Konserwatora Zabytków, aby nikogo nie kusilo ich przerabianie. Komunikacja do parkingu, jakieś połączenie z pozostałą częścią Parku Szczytnickiego, przejście w stronę osiedla Sępolno i wyjście w stronę Dembowskiego/Olszewskiego. uwzględnienie przejść dla zab, różnorodność nawierzchni w zależności od zakątków projektowanych ogrodów. Dogodne dojście do WC, urządzeń do ćwiczeń, możliwość przejechania rowerem. dobre skomunikowanie wewnętrznych stref .
35	szacunek do przyrody, naturalnie wyznaczone ścieżki dodają uroku, nie każda musi być dla niepełnosprawnych i dzieci. Ciągi komunikacyjne nie powinny być zbyt szerokie, gdyż z ich powodu zostanie wycięta cenna zieleń. Powinny być 2 ścieżki z parkingu, jedna obok food court, druga w części środkowej, która będzie prowadziła do pozostałych części Ogródów Szczytnickich. Nalewano ścieżki muszą być oryginalnie oznakowane z informacją o stopniu trudności (aby nie zdewastować kostki brukowej), czy naturalnych przedzięków. Tabliczki informacyjne , gdzie gastro, toalety, place zabaw czy ogrody działkowe. PLANOWAĆ RÓWNIEŻ NATURALNE RETENCJE , które mogą zasilać w czasie suchy zieleń, a nawet zbiorniki na deszczówkę. Przy projekcie można pokusić się o fotowoltaikę, w dobie kryzysu do oświetlenia parku, pkt. gastro czy np. do pomp do wody o ile będą w planie
36	Czy będą tamtędy chodzić ludzie z/do pracy/szkoły itp. na zasadzie przejścia przez park, nie-spacerowicze.

37	<p>Możliwe zachowanie dawnych układów komunikacyjnych względem istniejących terenów zieleni. Projektowanie bezkolizyjne (albo minimalizujące kolizję) w strefach korzeniowych drzew istniejących i kwaterowych układów zieleni wysokiej. Możliwe zachowanie istniejących, utwardzonych ciągów komunikacyjnych (droga z tzw. "kocich łbów" z kamieni polnych i granitowych kamieni łamanych). Należy uwzględnić możliwe niwelety i pochyłości utwardzonych ścieżek, ukierunkowujących wody opadowe na tereny zieleni lub czasowe retencjonowanie ich w formach ogrodów deszczowych i układów czasowo przechwytyjących wodę opadową (suche strumienie wraz z dedykowaną roślinnością wilgociolubną). Należy planować obrzeża o jak najmniejszej wysokości, dbając tym samym o strefy korzeniowe drzew i krzewów. Należy stosować możliwie jak największą część ścieżek i układów komunikacyjnych w formach naturalnych (kruszywo, zrębki drewniane), a w komunikacji pieszo-jezdnej drogi posiadające parametry nawierzchni przepuszczalnych i tzw kratek utwardzonych z nawierzchnią żwirową lub trawiastą (kratki trawnikowe, geokraty z materiałów pochodzących z recydingu). Przy nawierzchniach drewnianych należy zastosować najmniej obciążające dla środowiska oleje i pokosty. Należy projektować i wdrażać chodniki rampowe w miejscach kolizji ciągów komunikacyjnych ze strefą korzeniową drzew.</p>
38	naturalnie wydeptane ścieżki, ułatwienia dla wózków
39	Uwzględnić naturalne tereny zielone, ścieżki spacerowe/rowerowe, ławki przy ścieżkach

40	<p>Pod kątem krajobrazowym należy pozostawić niezwykle urokliwą, istniejącą zarastającą drogę brukowaną. Analizując kwestie dostępności "przełożenie bruku" nie uczyni jej wygodną dla rowerzystów, wózków dziecięcych lub osób niepełnosprawnych. (Aby to uzyskać należałoby stworzyć ciąg w standardzie "Szpilkostrady" gdyż dopiero taki standard nawierzchni daje pożądany rezultat i komfort.) Być może warto rozważyć wykonanie równoległego ciągu w technologii 'zbrojonej murawy' obsianej murawą z mikrokonieczyną która będąc właściwie utrzymywana de facto może być dużo wygodniejsza niż duży, łamany bruk. Można rozważyć na tym odcinku wykonanie drewnianego pomostu (jak w materiałach prezentacyjnych). Należy przyłożyć absolutny priorytet przy projektowaniu ewentualnego oświetlenia i aplikować je tylko tam gdzie jest to niezbędne! Totalnym ANTYprzykładem jest oświetlenie przy ul Kopernika!</p> <p>W dużym skrócie przyjąłbym następujące założenia wymagana klasa oświetleniowa P5 (dawniej S5). Wymagany poziom średniego natężenia oświetlenia – E_{sr} 3lx. Wymagane min. natężenie oświetlenia - E_{min} 0,6lx.</p> <p>ciepła temperatura barwowa 3000K (max 3500K) klosze z dyfuzorami ograniczającymi oślnienia. Nie stosować opraw z nagimi matrycami LED!!!</p> <p>Rekomendowana luminancja na poziomie nie większym niż 10 000 cd/m² (jak typowa świetlówka) klosze z odbłyśnikami nie świecące dookólnie i nie zaśmiecające światłem otoczenia.</p>
41	Możliwość jeżdżenia rowerem w sposób bezpieczny dla przechodniów. Intymne ścieżki dla par.
42	ich szerokość, nawierzchnię, minimalizację przeszkód typu stopnie itp.
43	Należy uwzględnić istniejącą sieć dróg na terenie ogrodów na północ od ul. Heweliusza, wykorzystując je jako części układu komunikacyjnego całości. Pomogłoby to użytkownikom Ogrodów, to swobodnego zwiedzania ogrodów, ale tylko wyznaczoną ścieżką tak, żeby działkowiczom umożliwić pracę i odpoczynek w ogródkach.
44	Proszę uwzględnić zanieczyszczenie światłem, tak aby projektowy teren nie dokładał więcej emisji światła, tylko umiejętnie oświetlał najważniejsze ciągi komunikacyjne i miejsca.
45	Należy uwzględnić rozdzielanie dróg rowerowych i pieszych, Jest to fragment który jest bardzo często używany jako ciąg komunikacyjny rowerowy.

46	komunikację pieszą, rowerową, na rolkach, komunikację na wózkach inwalidzkich, komunikację osób słabowidzących, kołową (dojazd dla służb zajmujących się parkiem, opróżnianiem koszy na śmieci, wjazd dla foodtruck, dojazd techniczny do restauracji)
47	Połączenie z osiedlem i parkiem szczytnickim
48	rozdział pieszych i rowerów, wygodne nawierzchnie
49	Naturalna nawierzchnia
50	oczywiście dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, a z nieoczywistych to oświetlenie ledowe wzdłuż chodnika (taki pasek wzdłuż krawędzi)
51	Połączenie z istniejącymi ciągami pieszymi osiedla i parku, bezpieczeństwo użytkownika pieszych, wydzielenie ścieżek rowerowych, NATURALNE kostki kamienne i drewniane.
52	Ciągi komunikacyjne powinny być naturalne, przepuszczalne dla wody opadowej.
53	Ciągi komunikacyjne powinny uwzględniać współdzielenie tej przestrzeni przez pieszych i rowerzystów. Nawierzchnia powinna być mineralna, przepuszczalna. Jeden ciąg komunikacyjny powinien być zaplanowany jako główna aleja stanowiąca skrót dla rowerzystów i pieszych wykorzystujących park do przechodzenia/przejeżdżania (dojazd do Kopernika) zaś reszta powinna być przeznaczona głównie dla osób korzystających z parku rekreacyjnie.
54	Powinny być one odpowiednio oświetlone
55	połączenie spacerowe i rowerowe z ciągami parku szczytnickiego w stronę południową, zachodnią i północną
56	Szerokość, by swobodnie przejechał wózek inwalidzki i matka z wózkiem, bez progowo, by spacerowe alejki były zdała od miejsc relaksu
57	Aby drogi nie były błotniste po deszczu(odprowadzanie wody)
58	<ul style="list-style-type: none">• przepuszczalne podłoże, np. utwardzony żwir, by umożliwić odprowadzanie wody do gleby podczas dużych nawałnic - jak najmniej betonu• zachowanie jak najwięcej aktualnie istniejącego drzewostanu
59	dogodny parking do kiss&go
60	Jeżeli dobrze pamiętam, tam miejscami występuje stara, oryginalna kostka brukowa. Fajnie byłoby ją zachować. Natomiast w przypadku pozostałych ścieżek, powinny być przede wszystkim przepuszczalne dla wód opadowych. Spróbujmy uniknąć betonowania i asfaltowania tego terenu.

61	naturalne ścieżki
62	komfort chodzenia - brak kostek brukowych, ubite podłoże naturalne logika w planowaniu (żeby ścieżki nie prowadziły "gdzie popadnie")
63	szlaki migracji zwierząt, prawo zwierząt pozaludzkich do spokoju i bezpieczeństwa
64	1. dojście z 8 maja oraz ew. mickiewicza 2. zaadresowanie potrzeb ludzi (wózki, rower itp.) ale też przyrody (ścieżka nieutwardzona w pełni przepuszczalna) 3. NIEwycinanie istniejących roślin 4. cień
65	logiczne i praktyczne ich wytyczenie by użytkownicy nie musieli tworzyć dzikich przedptow
66	Możliwość przemieszczania się rowerzystów
67	Istniejące drzewa, miejsca „wejścia” na teren (z parkingu, z przejść dla pieszych, z osiedla)

ZAŁĄCZNIK 5 – OPINIE NADESŁANE DROGĄ MAILOWĄ

Mail nr 1 – z dn. 27 września 2022 r.

Szanowni Państwo,

w związku z tym, że formularz konsultacyjny ma swoje ograniczenia drogą mailową przesyłamy materiały, które zostały przygotowane w celu dostosowania terenu planowanych Ogrodów Szczytnickich do potrzeb mieszkańców. W załączniku wniosek do MPZP i pełny opis projektu. Zwracamy się z prośbą o uwzględnienie ich w konsultacjach jako opinia mieszkańców.

[Link do zgłoszonego projektu WBO 2019.](#)

Naszym zdaniem należy ograniczyć do minimum likwidowanie obecnej infrastruktury, dotyczy to głównie dużych szklarni oraz budynku - magazynu. Wszystkie duże szklarnie powinny naszym zdaniem zostać zachowane i wyremontowane. Dopiero po udostępnieniu terenu dla mieszkańców można decydować o losie obecnych tam budynków.

Z poważaniem

(Do maila załączone zostały załączniki - ich treść poniżej.)

Załącznik nr 1

Wrocław, 27.04.2018 r.

Urząd Miejski Wrocławia
Biuro Rozwoju Wrocławia
ul. Świdnicka 53
50-030 Wrocław

Wnioski do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie w rejonie ulic: 8 – go Maja, Edwarda Dembowskiego, Mikołaja Kopernika i Adama Mickiewicza we Wrocławiu – uchwała Rady Miejskiej Wrocławia Nr XLVI/975/17 z dnia 14 września 2017 r.

Szanowni Państwo,

Niniejszym składamy następujące wnioski do ww. planu:

1. Wnioskujemy by na obszarze przystąpienia utrzymano jak największy obszar zieleni i zrezygnowano z poszerzania obszaru parkingu w części północnej, który w obecnie obowiązującym planie oznaczony jest symbolem KP.
2. Wnioskujemy by na obszarze dopuszczono możliwość prowadzenia działalności edukacyjnej i usługowej związanej z przyrodą, ekologią i sztuką.
3. Wnioskujemy by na całym obszarze dopuszczono możliwość stworzenia eksperymentalnego parku będącego połączeniem ogrodu warzywnego, sadu owocowego oraz parku – w celu stworzenia bardziej kompleksowego ekosystemu, o wartości estetycznej, przyrodniczej i edukacyjnej.
4. Wnioskujemy by na obszarze stworzono możliwość prowadzenia banku

nasion starych odmian poprzez nasadzenia i pielęgnację lokalnych roślin, krzewów i drzew oraz w obrębie istniejącej zabudowy stworzenie miejsca magazynowania oraz segregowania nasion.

5. Wnioskujemy by zachowano istniejącą zabudowę, w szczególności dwa drewniane budynki, i wykorzystano ją na cele związane z wnioskowaną działalnością oraz częściowo z możliwością tworzenia tam pracowni artystycznych.

6. Wnioskujemy o utrzymanie w części północno-zachodniej obszaru jak największego obszaru zieleni wysokiej, z wykorzystaniem obecnych nasadzeń. Włączenie i połączenie obszaru z Parkiem Szczytnickim. Z uwagi na wysoką wartość przyrodniczą powstałego siedliska dla fauny, wnioskujemy o utrzymanie „dzikiego” charakteru miejsca, z gęstymi zadrzewieniami.

7. Wnioskujemy o stworzenie w część południowo – zachodniej, na bazie istniejących działek ogrodniczych sadu miejskiego z drzewami owocowymi. Miejsca rekreacji poprzez edukację. Niezbędne będzie dosadzenie drzew owocowych.

8. Wnioskujemy o utrzymanie w części północno - wschodniej funkcji ogrodniczych terenu, wprowadzenie funkcji usługowych na rzecz pielęgnacji Parku Szczytnickiego i wygospodarowanie terenu pod uprawę drzew na potrzeby nasadzeń obywatelskich, tak aby mieszkańcy mogli pobierać drzewa i sadzić w wyznaczonych miejscach miasta – przestrzeni publicznej.

9. Wnioskujemy by w części południowo - wschodniej na bazie istniejących szklarni i inspektów powstały miejskie ogrody, z możliwością przeniesienia tu też szklarni znajdujących się poza mpzp. Celem miejskich ogrodów będzie uprawa przez mieszkańców i podmioty ekonomii społecznej

warzyw, owoców i ziół na potrzeby mieszkańców miasta.

10. Wnioskujemy o zlecenie w czasie procesu projektowego inwentaryzacji dendrologicznej dla tego terenu i na jej podstawie zaznaczenie w planie drzew do ochrony. Zachowanie

11. Wnioskujemy o ochronę zapisem planu kasztanowca oraz dębu zaznaczonych na dołączonym do wniosku zdjęciu terenu. Są to dorodne, zdrowe drzewa, należące do największych na tym terenie.

Postulowane wnioski mają na celu podniesienie jakości życia w mieście i uatrakcyjnienie spędzania na terenie miasta czasu wolnego. Są zgodne z środowiskową polityką miasta. Utrzymanie i wzmocnienie istniejących już obszarów zieleni przyczyni się do obniżenia temperatury. Zaproponowane utworzenie ogrodów miejskich będzie realizowało europejskie postulaty dotyczące wzmocnienia suwerenności żywnościowej lokalnych wspólnot i lokalnej produkcji żywności ekologicznej.

Załącznik nr 2

Celem dofinansowania jest ocalenie, unowocześnienie i rozszerzenie funkcji terenu służebnego dla Parku Szczytnickiego.

Teren położony jest w obrębie ulic Heweliusza, 8 Maja oraz Mickiewicza - za czasów przedwojennych między sadami (Pomologischer Garten z 1866) a Szkolnym Ogrodem Botanicznym (Botanischer Schulgarten z 1888). Znajduje się na nim kilkanaście szklarni, tuneli oraz inspektów ogrodowych a także budynki (murowane i drewniane) magazynowe, biurowe i mieszkalne o wartości historycznej.

W pierwszym etapie projektu chcemy wyremontować (wraz z zapewnieniem nowoczesnych ekologicznych rozwiązań ogrzewania) oraz zagospodarować opuszczone i popadające obecnie w ruinę szklarnie a także uporządkować teren przyległy, wraz z opuszczonymi ogródkami

działkowymi oraz połączyć wszystko w jeden organizm z Parkiem Szczytnickim. Dodatkowo pragniemy doprowadzić do konsultacji oraz opracowania planu dalszego zagospodarowania terenu oraz sposobu zarządzania nim. Pragniemy by miejsce to stało się nowoczesną zieloną przestrzenią miejską, ogólnodostępną, oferującą mieszkańcom przestrzeń aktywności związanej z uprawą warzyw i owoców w połączeniu z działaniami kulturalnymi i edukacyjnymi; a także rekreacyjnymi. Chcemy by miejsce to skierowane było PRZEDE WSZYSTKIM do mieszkańców Wrocławia i wzmacniało ich poczucie tożsamości z miastem.

Proponujemy docelowo następujące funkcje w szklarniach:

- Mikrostanowiska pod dzierżawę dla uprawy warzyw i ziół dla mieszkańców miasta
- Uprawa kwiatów oraz kwaciarnia
- Ogólnodostępna przestrzeń wraz z kawiarnią oraz jadłodajnią bazującą na produkcji rolnej Szklarni Miejskich
- Przestrzeń edukacyjno-rozrywkowa dla dzieci i młodzieży
- Przestrzeń na działalność kulturalną (galerie, pracownie artystyczne i inne)
- Przestrzeń konferencyjno-impresowa (priorytetowy wynajem dla imprez związanych z ogrodnictwem i produkcją biodynamiczną, ale także dla wszystkich innych podmiotów – przynosząca zysk dla Szklarni Miejskich)

Funkcje na terenie przyległym do szklarni:

- Uprawy warzyw metodami biodynamiczną i parmakulturową (z wykorzystaniem naturalnych procesów przyrodniczych) - we współpracy z Uniwersytetem Przyrodniczym
- Obszar dla badań nad wydajnością ww metod produkcji - w kontekście coraz bardziej promowanego w świecie trendu ku samowystarczalności żywieniowej w dużych miastach

- Bank nasion starych odmian warzyw, krzewów i drzew owocowych
- Pole eksperymentalne do badania jakości żywności produkowanej w mieście.
- Sad - z istotnym udziałem starych odmian drzew owocowych - miejsce przypominające swą funkcją park, w którym można spędzać czas, odpoczywać
- Pasieka miejska - celowe działania hodowlane wspierające udział zapylaczy w ekosystemie
- Wymiar edukacyjny (z naciskiem na edukację praktyczną)
- Zielona szkoła (współpraca ze szkołami w mieście) - organizowanie kilkudniowych - alternatywnych dla tradycyjnego szkolnictwa - zajęć szkolnych na terenie Szklarni Miejskich
- Wykłady, spotkania o szeroko zakrojonej tematyce związanej z alternatywnymi metodami uprawy oraz dotyczące bioróżnorodności
- Miejskie ogrodnictwo - analiza wad i zalet, szukanie rozwiązań ulepszających, edukujących, promujących
- Warsztaty kulinarne, przetwory, kiszonki, marynaty, octy, wina; archeologia kuchni lokalnej (co ongiś jadano we Wrocławiu, za Piasta, za Czecha, za Niemca).

Ważną zaletą miejsca będzie ogólna jego dostępność dla mieszkańców - o charakterze edukacyjno rekreacyjnym (podobnie jak ogród botaniczny, lecz ukierunkowany na uprawę roślin spożywczych).

Pragniemy również doprowadzić do debaty, w jaki sposób miejsce to będzie zarządzane - i wziąć pod uwagę wszelkie możliwe nowoczesne formy zarządzania: spółdzielnia, spółdzielnia socjalna, fundacja, stowarzyszenie, spółka miejska, oddolne organizacje - z uwzględnieniem wariantu, że zarządzanie może być rozproszone i odpowiadać będą za to różne podmioty dzierżawiące daną część terenu, lub budynek szklarni od ZZM.